Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

1990 йил 9 октябрь
СЕШАНБА
№ 230 (5.023).

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг газетаси

1974 йил 1 январдан буён нашр этилади ◆ Душанбадан ташқари ҳар куни чиқади ◆ Баҳоси 3 тийин

ТЕРИМЧИ ҚАНЧА ҲАҚ ОЛАДИ?

Жумҳуриятимиз далаларида деҳқонлар меҳнатининг энг долзарб палласи —пахта йиғим-терими давом этмоқда. Бу йилги терим аввалгиларига қараганда жуда юксак унум билан олиб борилмоқда. Бунинг асосий сабабларидан бири — теримчиларга эътибор, уларнинг моддий манфаатдорлиги оширилганлигидир. Ҳозирги кунда жумҳуриятимизнинг аксарият хўжаликларида қўл теримида иштирок этаётганларга терилган пахтанинг ҳар килограммига 25 тийиндан, машинада терилган пахтанинг 1 тоннаси учун эса 10—15 сўмдан ҳақ тўланмоқда.

Шу кунгача пахтакорларимизнинг уйган хирмонлари 4 миллион тоннага яқинлашди. Жумҳуриятимизнинг жуда кўп хўжаликлари ўз олдиларига қўйилган режаларни бажариш арафасида турибдилар. Терилган пахта асосан I ва II навга топширилмоқда. Далалардаги пахтанинг машина билан иккинчи терими ҳам қизғин бошланди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги давлат кооператив комитети мавжуд ҳосилни тез кунлар ичида нест-нобуд қилмай йиғиб олиш ва теримчиларни рағбатлантириш мақсадида колхоз ва совхозларга ўзининг 5 октябрдаги буйруғи билан қуйидагиларни тавсия қилди:

— Машинада ердан йиғиштириб олинган пахта ва терилган кўсак учун (бир тонна пахта ҳисобида) — 30 сўм.

— Кўрак чувиш машинасида тозаланган ҳар бир тонна пахта учун:

тракторчиларга — 6 сўм
ҳар бир ишчига — 5 сўмдан

— Кўрак териш ва ерга тўкилган пахтани қўлда териб олинса, теримчиларга тоза пахтанинг ҳар бир килограмми учун аввалгидек 25 тийиндан тўланади.

Теримда иштирок этувчиларга оширилган нархда иш ҳақи колхоз ва совхозларнинг ўз иш ҳақи фондлари ва пахта харид нархларига берилган қўшимча ҳақ ҳисобига тўланади.

Терим даврининг охирги палласида териладиган пахтага оширилган нархда иш ҳақи тўлаш хўжалик учун зарар келтиради деган фикр туғилиши мумкин. Лекин мутахассисларнинг ҳисоб-китоблари бу фикрнинг нотўғри эканлигини кўрсатмоқда.

Тошкент вилояти Бекобод районидаги «КПСС XXV съезди» совхозида қилинган ҳисоблар, IV навли пахта учун ҳам оширилган нархда иш ҳақи тўлаш хўжалик учун ҳеч қандай зарар келтирмаслигини кўрсатмоқда.

Бу йилги об-ҳавонинг яхши келиши муносабати билан совхозда пландаги 1394 тонна ўрнига 700 тонна пахта IV нав билан давлатга топширилиши мўлжалланмоқда. Шундан 210 тоннаси кўрак териш машиналари билан терилиб, ҳар тоннасига 30 сўмдан ҳақ тўланса, иш ҳақи фондининг 6,3 минг сўми сарфланади. Ерга тўкилган пахта ва кўсак қўл кучи билан терилиб, уни тоза пахтага айлантирилгандан ҳосил бўлган 490 тоннасининг ҳар килограммига 25 тийиндан ҳақ тўланса, иш ҳақи фондидан 122,5 минг сўм кетади. Кўрак чувиш машиналарида ишлаган тракторчиларга пахтанинг ҳар бир тоннасига 6 сўмдан, тўрт ишчига 5 сўмдан ҳақ тўланса, иш ҳақи фондининг 18,2 минг сўми сарфланади, жами харажат 147 минг сўмни ташкил қилади ёки планда кўрсатилганига нисбатан 53,7 минг сўм қўшимча пул тўланади. Лекин бунда ҳам хўжалик ҳеч зарар кўрмайди.

700 тонна пахтани IV навга топширишдан келадиган даромад эса 259 минг сўмни ташкил қилади. Харажатларни чиқариб ташлаганда, хўжалик учун қолаётган даромад 112,0 минг сўмни ташкил қилади. Шу даромаднинг бир қисми пахтани қуритиш, юклаш, ташиш ва бошқа ишларга сарфланганда ҳам хўжалик учун фойда қолиши кўриниб турибди.

Шундай қилиб, юқорида кўрсатилган усулда пахтанинг ерга тўкилгани, кўсагини ёғин-сочинга қолдирмасдан териб олинса ва уларнинг нобуд бўлишига йўл қўйилмаса, хўжаликлар бундан сира зарар кўрмайди, аксинча у фойда олган бўлади.

А. МАНСУРОВ.
Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик давлат-кооператив комитети хўжалик механизми ва меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш бошқармасининг бошлиғи.

Ленинград районидаги Ҳамза номли давлат хўжалиги пахтакорлари ҳосилдорликни гектар ҳисобига 30 центнерга етказиш мақсадида йиғим-теримни кун сайин қизитмоқдалар. Ҳозир далаларда 30 та машина тўла қувват билан ишлаяпти. Теримчилар ва суворийларга етарли шароит яратиб берилган. Бу ҳол суръатга суръат қўшаётир.

СУРАТЛАРДА: 1. Илғор чеварлар Фотима Тойирова ва Фарида Олтмишева. Уларнинг ҳар бири кунига 120—130 килограмм пахта термоқда. 2. «Авангард» бўлими бошқарувчиси Фаррухжон Машрабов пешқадам механизатор Муҳаммаджон Зиёевни табриклаяпти.

У. ҚЎШВОҚОВ
олган суратлар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

8 октябрда, Москвада КПСС Марказий Комитетининг пленуми очилди. Унинг кун тартибига мамлакатдаги вазият ва иқтисодиётни бозор алоқаларига ўтказиш муносабати билан КПССнинг вазифаларига доир масала қўйилган.

Пленум ишида КПСС Марказий тафтиш комиссияси аъзолари иштирок этмоқдалар.

Пленум ишида қатнашиш учун ўлка, вилоят, округ партия комитетларининг биринчи котиблари, иттифоқдош жумҳуриятлар Компартиялари Марказий Комитетларининг иккинчи котиблари, олимлар, шунингдек партиянинг сайлаб қўйиладиган органлари таркибига кирмаган КПССдан сайланган СССР халқ депутатлари таклиф этилгандирлар.

(ТАСС).

ВАЗИРЛАР КЕНГАШИДА

6 октябрь куни Ўзбекистон ССР Вазирлар Кенгаши раёсатининг мажлиси бўлди. 1990 йилги мева ва сабзавот маҳсулотларини йиғиштириб олиш, харид қилиш, етказиб бериш ва сақлаш билан боғлиқ аҳвол кўриб чиқилди.

Ўзбекистон ССР Президентининг «Жумҳурият йигитларини армияга чақириш ва уларнинг ҳарбий хизматни ўташини такомиллаштиришга оид тадбирлар тўғрисидаги фармони қандай бажарилаётгани муҳокама қилинди.

Ҳукуматнинг бир қанча қарорлари қандай бажарилаётгани назорат тартибида кўриб чиқилди.

Жумҳурият Вазирлар Кенгаши раёсатининг мажлисида Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов иштирок этди.

(Мажлис тўғрисидаги батафсил ҳисобот эълон қилинади).

(ЎзТАГ).

ХИРМОНГА БАРАКА!

Жумҳурият вилоятларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 8 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Режага нисбатан фоиз ҳисобида)

Вилоятлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машинада терилгани: Бир кунда	Шу жумладан машинада терилгани: Мавсум бошидан
Хоразм	1,42	94,43	0,94	54,09
Бухоро	2,34	88,91	1,66	54,43
Сурхондарё	2,17	88,22	2,33	101,31
Фарғона	2,17	88,09	1,80	58,63
Андижон	1,94	86,72	1,89	74,29
Қашқадарё	2,58	85,04	2,98	87,89
Наманган	3,01	77,92	3,50	67,98
ҚҚАССР	2,32	77,58	2,48	81,48
Самарқанд	2,06	75,32	2,40	79,98
Тошкент	2,57	71,66	2,99	74,99
Сирдарё	3,10	66,56	3,64	75,07
Жиззах	3,00	66,27	3,69	77,15
Жумҳурият бўйича	2,38	81,24	2,56	74.44
Шу жумладан ингичка толали пахта				
Наманган	2,18	94,43	—	—
Сурхондарё	2,80	93,56	3,08	105,07
Бухоро	2,61	59,04	1,53	23,37
Қашқадарё	1,60	30,74	7,44	113,24
Жумҳурият бўйича	2,37	70,89	3,70	104,92

Таҳририятга хат

ХЎЖАЛИК ҲАМЁНИДАН

Маълумки, шу кунларда ҳамма жойда матбуот нашрларига ёзилиш қизғин бораяпти. Бизнинг жамоа хўжалигимизда ҳам меҳнаткашлар рўзнома ва ойномаларга фаол обуна бўлмоқдалар. Сир эмас, бу иш аввалги йиллардагидан бошқача тарзда ўтказилаяпти. Боиси, барча турдаги матбуот нашрлари обуна баҳоси кескин кўтарилди. Бу, биринчидан, муштарийнинг нимага хоҳиши борлигини кўрсатса, иккинчидан, уни моддий жиҳатдан бироз ташвишлантириши табиий.

Хўжалигимизда колхозчиларимизнинг дилкаш маслаҳатгўйи бўлмиш «Қишлоқ ҳақиқати»га ҳурмати катта. Шубҳасиз, бу рўзнома ўз саҳифаларидаги йўл-йўриқ ва кўрсатмалари билан бизнинг ишимизга катта ёрдам бераётир. Шу боисдан жамоа хўжалиги бошқаруви ишлаб чиқариш илғорлари, тажрибали ва кекса колхозчилар, қаҳрамон оналарни колхоз жамғармаси ҳисобидан обуна қилишга қарор берди. Жумладан, келгуси йилда 50 киши «Қишлоқ ҳақиқати»ни бепул олиб ўқийди. Бошқача айтганда, хўжалик ҳамёнидан уларга 870 сўм ажратилди.

Айни кезларда биз, қишлоқ меҳнатчилари ҳаётида долзарб мавсум давом этаяпти. Пахтакорларимиз йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказишаяпти. Белгиланган режалар муваффақиятли бажарилишига шубҳа йўқ. Мазкур рўзнома илғорларнинг ютуқ ва тажрибаларини бундан буён ҳам кенг тарғиб қилади, деган умиддамиз.

У. ИСМАДИЕРОВ,
Қува районидаги Киров номли жамоа хўжалигининг бош ҳисобчиси.

ҚАРС ИККИ ҚЎЛДАН

Денов районидаги «8-Март» колхози пахтакорлари бу йил 1020 гектар ерга чигит қадаган эдилар. Эрта баҳордан қилинган меҳнат зое кетмади: мўл ҳосил етиштирилди.

— Терим суръатини кундан-кунга ошираяпмиз, — дейди колхоз партия ташкилоти котиби Менгали Болтабоев. — Мақсадимиз ҳосилни тезроқ йиғиштириб олиш.

Ҳозирги кунда теримга мингга яқин киши жалб қилинган, 14 та пахта териш машинаси унум билан ишлаяпти. Ҳар бир теримчининг кунлик терган пахтаси 60—70 килограммдан, машиналарга эса 7—8 тоннадан тўғри келаяпти.

Хўжалик пахтакорлари районда пешқадам. Улар ҳар куни йиллик планнинг 3—3,5 фоизи атрофида пахта топширмоқдалар. Бундай ютуққа эришишда С. Абраев, О. Эшмирзаев, Қ. Матраҳимов бошлиқ бригада заршуносларининг хизмати катта.

Кенг пахтазорда терим комбайнлари наъра тортиб ишламоқда. Тележка пахтазор томон бурилди-да, бункери тўлиб турган «зангори кема» ёнида тўхтади. Ундан оппоқ пахталар бамисоли қордек аравага ағдарилди. Механизаторлар терим суръатига суръат қўшиб, унумли меҳнат қилаяптилар. Улар орасида Абдусалом Хўжамуродов илғор. У колхозда икки қаторли терим машинасида 80 тонна пахта терди ва 100 сўм пул билан мукофотланди.

— Ўтган йили 100 тонна пахта терган эдим. Бу йил ҳам шунча тераман. Ҳозир мажбуриятимни бажариш арафасида турибман, —деди А. Хўжамуродов биз билан суҳбатда.

Биз пахтакорларга савдо хизмати кўрсатиш қандай бораётганлиги билан қизиқдик. Район матлубот жамияти бир қанча хўжаликлар қатори «8 Март» жамоасига ҳам савдо хизмати кўрсатиши керак. Лекин дўконлар бўм-бўш. Гугурт, туз, совун, ун, чой ва бошқа кундалик моллар етишмайди. Деҳқоннинг эса арзимаган нарсалар учун шаҳарга чиқишига вақти йўқ. Колхозчилар ҳузурида бўлганимизда улар ун, совун, шакар, туз зарурлигини айтишди.

Наҳотки, район савдо ходимлари шундай долзарб кунларда пахтакорларга мададкор бўлишмаса? Ахир, колхозчиларнинг оғирини енгил қилиш, улкан хирмонга ҳисса қўшиш улар учун ҳам фарз, ҳам қарз-ку!

З. ХИДИРОВ.

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ БИЛИМГОҲИ КЕНГАШИ ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ БАРЧА СОБИҚ ТАЛАБАЛАРГА

МУРОЖААТНОМАСИ

Қадрли собиқ талабалар! Сентябрь ойида олий ўқув юртимиз кенгашининг илмгоҳ ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган тантанали мажлиси бўлди. Мажлисда Ўзбекистон ССР Президенти, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби Ислом Абдуғаниевич Каримов катта нутқ сўзлади.

60 йил мобайнида илмгоҳимиз Ўрта Осиё давлат дорилфунунининг чоғроқ куллиётидан Ўрта Осиёдаги энг катта олий ўқув юртларининг бирига айланди. Бу ерда қишлоқ хўжалиги учун 40 мингдан ортиқ мутахассис тайёрланди. 1300 киши докторлик ва номзодлик диссертациясини ёқлади. Илмгоҳ 70 та хорижий мамлакатга 1115 мутахассис ва илмий ходим тайёрлаб берди.

Илмгоҳ собиқ талабаларининг асосий кўпчилиги колхоз ва совхозларда, хўжаликлараро бирлашмаларда, илмий муассасалар, олий ўқув юртлари, партия ва совет идораларида меҳнат қилиб, Ўзбекистон ва бошқа жумҳуриятларнинг халқ хўжалигини ривожлантиришга жуда катта ҳисса қўшмоқда. Кўпчилик собиқ талабалар ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, ёшларнинг мураббийлари, атоқли олимлар бўлдилар. Илмгоҳнинг собиқ талабаларидан 40 дан кўп киши Социалистик Меҳнат Қаҳрамони юксак унвонига сазовор бўлган. Анчагина киши маҳаллий Советлар, Ўзбекистон ССР ва СССР халқ депутатлари бўлди.

Азиз собиқ талабалар! Дастурхонимизнинг мўл-кўллиги кўп жиҳатдан сизларга, сизларнинг билимингизга, маҳоратингизга ва куч-ғайратингизга боғлиқ. Бутун мамлакатимиз сингари жумҳуриятимиз ҳам бозор иқтисодиётига ўтишга тайёргарлик кўраётган ҳозирги пайтда бу айниқса муҳимдир.

Жумҳуриятимизда инсон учун муносиб турмушни таъминлаш йўлида барча ишларни қилишимиз лозим. Бу борада сизлардан умидимиз катта ва сизларга ишонамиз, қадрли собиқ талабалар. Сизлар бу олижаноб ишга ўз ҳиссангизни қўшишингизга ишонамиз. Аҳолини озиқ-овқат, саноатни эса хом ашё билан таъминлаш кўп жиҳатдан сизларнинг билимдон мутахассис эканлигингизга, сизларнинг ҳалол меҳнатингизга боғлиқдир.

Ҳозирги вақтда ишлаб чиқариш билан илм-фаннинг узвий боғлиқлигини таъминлаш, деҳқончилик ва чорвачиликда жадал технологияларни, хўжалик юритишнинг янги усулларини жорий этиш муҳимдир. Сизларнинг меҳнатингиз самарадорлиги яна кўп жиҳатдан меҳнат, шартнома, технология интизоми мустаҳкамланиши билан ҳам белгиланади.

Турли миллат меҳнаткашлари ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш, ҳамжиҳатликни ривожлантириш, қийинчиликларимизни рўкач қилиб, миллатлараро адоватни авж олдираётган экстремистларга, сафсатабозларга зарба бериш керак.

Қишлоқ хўжалигида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, меҳнатни ташкил этишнинг янги шаклларини жорий этиш мутахассислар билимини фан ва илғор тажрибанинг энг янги ютуқлари билан мунтазам бойитиб боришни талаб этади. Илмгоҳ олимлари ана шу вазифани ҳал этишда сизларга зарур ёрдам беришга ҳамиша тайёрдирлар. Сизлар малакани ошириш куллиётида ўз билимингизни бойитишингиз мумкин. Куллиёт 18 ихтисос бўйича мутахассисларни қайта тайёрламоқда. Сизлар ҳам илмгоҳ ўқитувчилари ва талабалари билан ўз тажрибангизни ўртоқлашишингиз мумкинлигига умид қиламиз.

Олий ўқув юртимизга кириш учун истеъдодли қишлоқ ёшларини танлашда ҳам сизларнинг ёрдамингизга умид боғлаймиз.

Ҳозир етиштирилган мўл пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилини йиғиштириб олишнинг энг масъулиятли палласи бошланди. Биз бу йилнинг жумҳуриятда муваффақиятли тугалланишига ва сизлар бу ишга муносиб ҳисса қўшишингизга ишонамиз.

Қадрли собиқ талабалар! Илмгоҳ кенгаши тантанали мажлисининг қатнашчилари сизларга астойдил самимий табрик йўллайдилар ва сиҳат-саломатлик, олийжаноб меҳнатингизда катта муваффақиятлар тилайдилар. Тақдирга дахлдор ҳозирги даврда сизлар мана шу барча вазифаларни яхши англайсизлар ва улар ҳал этилишидан манфаатдор эканлигингизни намоён этасизлар, илмгоҳнинг кўпмингкишилик жамоаси эса, сизларнинг қадрдон олий ўқув юртингиз юксак самарали илм-фан ва малакали кадрлар тайёрлашнинг чинакам маркази бўлиб қолиши учун барча ишларни қилади, деб қатъий ишонч билдирамиз.

ҒАЛАБА ҚУВОНЧИ

Шу кунларда кексаю ёш пахтазорга отланган. Йил бўйи қилинган меҳнат маҳсули барака тарозусида тортилаяпти. Бухоро районидаги «Маданият» жамоа хўжалиги деҳқонлари жорий йилда 1650 гектар майдонда мўл-кўл ҳосил етиштирдилар. Йиғим-теримга пухта ҳозирлик билан киришилганлиги, мавжуд куч ҳамда техника воситаларидан унумли фойдаланилганлиги ўз самарасини берди: эл хирмонига 6200 тонна оқ олтин тортиқ этилиб, йиллик режа шараф билан уддаланди. Шунинг 3000 тоннаси уруғлик пахтадир. Ҳосилдорлик 32 центнерни ташкил этди.

Хўжаликда уста пахтакорлар кўп. А. Саидов, А. Қўшчаев, Б. Назаров бошлиқ бригадаларнинг жамоалари хўжалик ғалабасига катта ҳисса қўшдилар. Бу участкаларда йиллик топшириқ 120 фоизга, ҳосилдорлик 35—36 центнерга етди.

— Дастлабки марра эгалланган бўлса-да, терим суръати бўшаштирилгани йўқ, — дейди хўжалик правлениеси раиси, ЎзССР халқ депутати М. Аҳмедов. — Оқ олтин хирмонини юксалтириш учун қатъий кураш олиб борилмоқда. Пахтакорларимиз қуёшли кунларнинг ҳар дақиқасини ғанимат билиб, тадбиркорлик билан иш юритаётирлар. Мавжуд 24 бригаданинг аксарияти мажбурият ҳисобига ҳосил топширмоқда.

МАНЗИЛ ЯҚИН

Қўрғонтепа районидаги «Савай» совхоз-техникуми механизатори М. Хўжамбердиев ўз пахта териш машинасида 150 тонна «оқ олтин» териб, район механик-ҳайдовчилари ўртасидаги мусобақада пешқадамлик қилмоқда. У мавсум бошида берган ваъдасининг устидан чиқди. Унинг мусобақадош рақиблари Й. Тўхтабоев билан Г. Ражаповлар ҳам хозирнинг ўзидаёқ 140 тоннадан пахта териб, мажбуриятларини бажаришга яқинлашиб қолдилар.

— Бу йил пахта одатдагидан анча эрта пишди, — дейди хўжалик директори Алижон Аҳмедов. — Биз ҳосилнинг тўқсон фоиздан кўпроғини машиналар ёрдамида териб олишни мўлжаллаганмиз. Юздан зиёд агрегатни таъмирладик. Улар ҳозир далаларда икки сменада бетўхтов ишламоқда. Машиналарнинг ҳар бир гуруҳига кўчма устахона бириктириб қўйилган.

Ўтган йили шу кунларда машина терими ҳали бошланмаган бўлса, ҳозир машиналар билан деярли саккиз минг тонна пахта териб олинди. Совхоз меҳнаткашлари октябрь ойининг биринчи ўн кунлиги охиригача пахта тайёрлаш йиллик планини бажаришга ҳамда давлатга 13 минг тоннадан кўпроқ юқори сифатли пахта топширишга қатъий бел боғлаганлар.

ҚАЙТА ҚУРИШ ЖАБҲАСИДА

ОДАМЛАР ТЎҒРИСИДА ҒАМХЎРЛИК

Сирдарё вилояти Бахт районн пахта тозалаш заводининг меҳнаткашлари бир кеча-кундузда нормадагидан ўртача олти тонна кўп пахтани қайта ишламоқдалар. Мавсум бошидан буён эса технология линиялари орқали икки ярим минг тонна пахта ўтказилди.

Корхона мавсумга ўтган йиллардагига нисбатан яхшироқ тайёргарлик кўрди. Барча участкалар капитал ремонт қилинди, қурилмалар пухта созланди, кадрларни қайта тайёрлашга катта эътибор берилди. Мирзачўл пахтани қайта ишлаш тармоғининг пешқадами бўлган бу корхона ўз мутахассислари билан фахрланиши мумкин. Кўп йиллардан буён бу ерда кадрлар қўнимсизлиги деярли йўқ. Заводда ҳамманинг ҳурматини қозонган меҳнаткашлар — созловчи слесарь Владимир Соколов, смена мастери Худойшукур Алиев, машинист Николай Каракай ва бошқа кўпгина ишчилар корхонага садоқат намунасини кўрсатиб келишмоқда.

Одамлари бу ерда нима ушлаб турибди, уларга яхши меҳнат қилишга нима ёрдам бераяпти? Уй-жой, болаларни мактабгача тарбия муассасаларига жойлаштириш муаммолари ҳал этилган, дам олиш ва руҳий ҳордиқ чиқариш хоналари яхши жиҳозланган, сауна ишлаб турибди. Ишчилар ўз маошларига дурустгина устама ҳақ олишаяпти. Корхона ёрдамчи хўжалиги анчагина маҳсулот етказиб бермоқда. Бу завод — жумҳуриятдаги ана шундай корхоналарнинг энг қудратлиларидан биридир. Экологларнинг эса унга даъволари йўқ. Мавсумга тайёрланиш вақтида циклон агрегатлари алмаштирилди, янги чанг тутгич камералари ўрнатилди. Шунинг учун ҳам атмосферага чиқарилаётган чиқиндилар миқдори йўл қўйиш мумкин бўлган энг катта нормалардан кам.

СЕРДАРОМАД ИШ

Сирдарёдаги район матлубот жамиятининг колбаса цехида чет элдан келтирилган ускуналар ўрнатила бошланди. Сосискалар тайёрлайдиган янги технология линиясини сотиб олишда ўзаро манфаатли шартлар асосида маҳаллий «Ленинград» колхози валюта билан ёрдам қилди. Янги ускуналар ишга туширилиши билан бир кунда тайёрланадиган маҳсулот ҳажми уч тоннага етади.

Зарар кўриб ишлаётган цех қисқа муддат ичида даромад ола бошлади. Ҳозир бу ерда беш хил колбаса тайёрланаяпти. Сотувга рагу ва калла-поча, ичак-човоқлар ҳам чиқарилмоқда. Йил ҳали тугагани йўқ, лекин 120 тонна маҳсулот тайёрлаш режаси деярли бажарилди. Реконструкция ўтказилиб, ускуналар такомиллаштирилиб, ходимлар малакаси оширилганидан кейин, шунингдек гўшт билан узлуксиз таъминлаш ташкил этилгач, маҳсулот етиштириш ҳажмини оширишга муваффақ бўлинди.

Цех бақувват хом ашё базасига эга. Сирдарё районидаги колхозчилар ва совхозларнинг ишчилари шахсий томорқа хўжаликларида гўшт етиштириш кўпаймоқда, район матлубот уюшмаси эса уни сотиб олишни яхши йўлга қўйган. Бўрдоқичилик базаси ҳам ишлаб турибди. Буларнинг ҳаммаси цех ўрнида вилоятда биринчи чўғроқ завод бунёд этиш учун имконият очиб бермоқда. Бу заводни энг қисқа муддатларда барпо этишга қарор қилинган. Заводда тери ошлаш цехи ҳам ишлайди. Хуллас, чиқиндисиз корхона барпо этиш мўлжалланмоқда.

БОҒБОНЛАРНИНГ ЁРДАМЧИ ТАРМОҚЛАРИ

«Ўзбекистон» боғдорчилик-узумчилик совхозининг меҳнаткашлари ўз ёрдамчи тармоқларидан катта даромад олишмоқда. Агар ўтган йили хўжалик 800 минг сўм даромад олган бўлса, бу йил кўриладиган фойда деярли икки баравар кўп бўлади.

Бу ерда илгари анча қимматга сотиб олинадиган ишком устунлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Консерва цехининг қуввати оширилмоқда — ҳозир ҳар куни бир ярим минг банка сабзавот-мева маҳсулоти тайёрланмоқда. Хўжаликда асаларичиликка ҳам катта эътибор берилмоқда. Бу мавсумда бир тоннага яқин асал олинди.

УЙ ФЕРМАЛАРИ УЧУН

Коммунистик районида шахсий хўжаликларнинг ем-хашак билан таъминланганлиги қишлоқдаги кўпчилик аҳолининг ўз уй фермасини ташкил этиш учун имкон яратди. Масалан, «Ўзбекистон» колхозидаги Мария Айнабековаининг томорқасида қўйлар ҳам, эчкилар ҳам, қорамол ва парранда ҳам бор.

— Кўриб турганингиздек, ўз оиламиз учун гўшт, сут ва тухумни ўзимиз етиштирамиз, ортиб қолганини эса сотишимиз ҳам мумкин, — дейди Мария опа.

— Ем-хашак топиш ҳам қийин эмас, колхоз ёрдам бераяпти. 15 сотихдан иборат томорқа участкамизда эса мева ва сабзавот етиштираяпмиз.

— Президент фармонидан кейин районда аҳолига қорамол, парранда ва ем-хашак сотиш юзасидан изчил иш олиб борилмоқда, — деди район деҳқончилик-саноат уюшмасининг раиси А. Нишонбоев. — Қисқа вақт ичида қишлоқ аҳолисига режадаги 285 та ўрнига 296 бош қорамол, 90 та ўрнига 233 та чўчқа боласи, 201 минг парранда сотилди. Қўй ва эчкилар сотилаяпти. Шу туфайли биз бу йил шахсий хўжаликлар учун ем-хашакни ҳам кўп сотдик. Аҳолига 6668 тонна дағал хашак сотилди. Бу режалаштирилганидан деярли олти баравар кўпдир. Бундан ташқари 908 тонна силос, 458 тонна кўк пичан сотилди. Район хўжаликлари яна бир ташаббус кўрсатишди — улар томорқа хўжаликлари учун 434 тонна ем ажратдилар, ҳолбуки, бу топшириқда кўзда тутилмаган эди.

ҲАР СОҲАДА МУВАФФАҚИЯТ

«Тахтакўпир» совхозининг меҳнаткашлари 1990 йил шоли етиштириш ва топшириш давлат буюртмасини муваффақиятли бажардилар. Қорақалпоғистондаги ихтисослаштирилган шоликорлик совхозлари ўртасида ўрим мавсумида пешқадамлик қилаётган бу совхоз ишчилари мавсум бошидан буён омборларга 8300 тонна шоли тўкдилар. Тахтакўпирликлар шоли янчишни давом эттириб, шоли экилган 16 минг гектар ернинг ҳар гектаридан 56 центнер ҳосил олиб, давлатга қўшимча 2700 тонна шоли топшириш ниятидадирлар. Совхоз ҳозирнинг ўзидаёқ давлатга гўшт, сут ва полиз экинлари сотиш йиллик мажбуриятларини тўла бажарди.

МУСТАҚИЛЛИК НАТИЖАСИ

Қарши вино-консерва заводининг меҳнаткашлари қабул қилинган режада белгиланганидан ташқари минг тонна помидордан паста тайёрладилар. Мавсум охиригача яна шунча томат тайёрланади. Зеро, бу йилги помидор ҳосили мўл бўлди.

Завод энди мустақилликни қўлга киритди, Шаҳрисабздаги турдош корхона «васийлиги»дан чиқди. Бу ерда қандай ўзгаришлар бўлди? Хом ашё қабул қилишга кўпроқ эътибор берила бошланди. Бу иш график асосида олиб борилаяпти, шу тариқа дарвоза олдида помидор ортилган юк машиналарининг узоқ вақт навбат кутиши ва маҳсулотнинг бузилиб қолишига барҳам берилди. Югославияда ишлаб чиқарилган технология ускуналари маҳсулотнинг сифатли қайта ишланишини таъминламоқда. Корхона энди ўз консерваларини мамлакатнинг турли минтақаларига жўнатиб, бунинг эвазига фақат сўм эмас, шу билан бирга бинокорлик материалларини ҳам олиш ҳуқуқига эгадир. Завод илк бор халқаро бозорга ҳам чиқаяпти. Венгрия ва Германияга жўнатиш учун ҳозир томат пастаси туркуми тайёрлаб қўйилган.

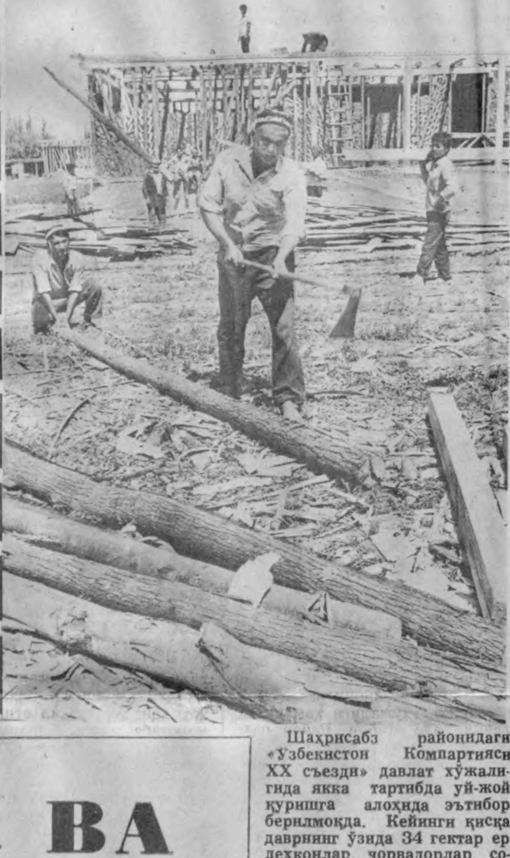

Шаҳрисабз районидаги «Ўзбекистон Компартияси XX съезди» давлат хўжалигида якка тартибда уй-жой қуришга алоҳида эътибор берилмоқда. Кейинги қисқа даврнинг ўзида 34 гектар ер деҳқонлар, чорвадорлар, соҳибкорлар ва қишлоқ зиёлиларига томорқа сифатида берилди. Эътиборга сазовор яна бир жиҳати шундаки, уй-жойлар халқимизнинг ажойиб удуми — ҳашар йўли билан бунёд этилаяпти. Бу ишда 80 га яқин киши фаол қатнашмоқда. Ҳозирги пайтда 340 оила ўз уйига эга. Давлат хўжалиги ишчи-хизматчилари кўрсатилаётган ғамхўрликка фидокорона меҳнат билан жавоб бермоқдалар.

СУРАТЛАРДА: 1. Ҳашарда фаол қатнашаётган ўймакор уста Тўйчи Раҳматов. 2. Уй-жойлар қурилиши шундай жадал бораяпти.

Ш. ШАРОПОВ олган суратлар. (ЎзТАГ).

ХУШХАБАРЛАР

САМОЛЕТДА УЧАДИГАН БЎЛСАНГИЗ... Авиапатталарнинг етишмаслиги, ҳатта сотиладиган жойларда узлуксиз навбатда туриш сабабли одамлар жуда кўп вақтларини йўқотишмоқда. Лекин тажрибанинг кўрсатишича, уларнинг ҳаммаси самолёт ёқилғиси ҳамда ҳаво кемалари двигателларининг йўқлигидангина келиб чиққан эмас. Юзага келган аҳволдан учарлар жуда яхши фойдаланишмоқда, айни вақтда анчагина даромад ҳам кўришмоқда. Самарқандда бундай номаъқулчиликнинг олдини олишга қарор қилишди. Энди ҳафтасига бир марта «Ленин йўли» вилоят газетаси саҳифаларида бўш ўринлари бўлган самолётларнинг рўйхати эълон қилинади. Қизиғи шундаки, Москва ёки Ленинградга, масалан, учишдан атиги бир ҳафта олдин билет сотиб олиш мумкин.

* * *

ҒИЛДИРАКЛИ МЕҲМОНХОНА. Бейнов станциясига хизмат юзасидан келган кишилар қаерда тунаб қолишлари ҳақида бош қотирмайдиган бўлдилар. Усть-Юртдаги бу станцияда, вокзалнинг ёнгинасида ғилдиракли меҳмонхона очилди. Меҳмонлар бу ерда тўхтаб дам олишлари, иссиқ чой ичиб, телевизор томоша қилишлари мумкин. Буларнинг ҳаммаси эвазига арзимаган ҳақ тўланади. Темирйўлчилар ишдан чиққан йўловчи вагонни меҳмонхона учун ажратиб беришди. У ремонт қилиб қайта жиҳозланганидан сўнг мусофирлар учун ишончли бошпанага айланди. Вагоннинг ичи қишда иссиқ, ёзда эса салқин бўлади.

* * *

ЗАРБДОР МЕҲНАТ УЧУН МУКОФОТ. Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати 7-цехининг Б. Абдураҳмонов бошлиқ силлиқловчилар бригадаси биринчи ярим йилликдаги иш якунларига кўра Бутуниттифоқ мусобақасининг ғолиби, деб топилди. Бригада меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан рекорд кўрсаткичларга эришди, бирор бир камчиликсиз маҳсулот ишлаб чиқара бошлади. Силлиқловчиларга катта пул мукофоти ҳам берилди.

* * *

ШАҲАР ҲОКИМИ... ҚАБУЛГА БОРАДИ. Олмалиқ шаҳар ижроия комитетининг йўлаклари бўшаб қолди. Шаҳар раҳбарлари қабулига кириш учун навбат кутадиган кишилар энди уларнинг ўзини қабул қиладилар. Шаҳар ижроия комитетининг қарорига мувофиқ эндиликда барча масъул ходимлар жойларда: шаҳар саноат корхоналарида, уй-жойлардан фойдаланиш идораларида одамларни қабул қилишади. Бу ерда айтишларига қараганда, ишни ана шундай шаклда олиб бориш тўраларча ишлашга барҳам беради, ижроия комитет ходимларига Олмалиқ фуқаролари муаммоларини яхшироқ тушунишларига кўмаклашади.

* * *

ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИ. Ангренда уй олиш учун навбатда турганлар сони бир йўла неча юз кишига камайди. Маҳаллий уйсозлик комбинатининг жамоаси хоналари яхши режалаштирилган тўрт қаватли иккита уйни фойдаланишга топширди. Бу йил уйсозлик комбинатининг ишлаб чиқариш дастури жуда тиғиз бўлди. Бинокорлар 27 минг квадрат метрдан кўпроқ уй-жой, ижтимоий-маиший йўналишдаги бир қанча йирик иншоотларни бунёд этишлари керак. Бу ерда материаллар етказиб беришда узилишлар бўлаётганига қарамай, ишлар яхши бормоқда. Бинокорлар 1296 ўқувчига мўлжалланган кенг ва ёруғ мактаб биносини давлат қабул комиссиясига тайёрлашмоқда.

* * *

Хоразмдаги «Система» кооперативи «Союзакваооп» Совет—Чехословакия қўшма корхонаси ишлаб чиққан технология бўйича «Оқим», «Жилға» ва шунга ўхшаш бошқа қурилмаларни ишлаб чиқара бошлайди. Бу қурилмалар саноат корхоналари оқава сувларини тозалаш учун мўлжалланган, улардан айланма сув таъминоти системасида муваффақиятли фойдаланиш мумкин. Қўшма корхонанинг ишланмаси Ватан ускуналаридан фарқли ўлароқ, бир неча муҳим афзалликларга эга.

ЭҲТИЁЖ ВА ИМКОНИЯТ

Қишлоқ жойларда газ ва сув қувурларини ётқизишга маблағ ажратиш яқин-яқингача қолдиқ принципи асосида амалга ошириларди. Кўпдан-кўп бюрократик бўғинларга эга бўлган маъмурий-буйруқбозлик системаси шусиз ҳам ночор бюджетнинг анчагина қисмини «ҳазм қилиб» юборарди. Шу сабабли Ўзбекистондаги минглаб қишлоқлар энг оддий ижтимоий-маиший шароитлардан маҳрум бўлиб қолаверарди. Хўш, ҳозир ишлар қандай? Ушбу муҳим муаммоларни ҳал этишда силжиш бўлдими? ЎзТАГ мухбири Л. ЛЕВИННИНГ бу саволларига Ўзбекистон ССР План давлат комитети раиси котибиятининг мудири Б. ШОИКРОМОВ жавоб беради.

— Ўзбекистон ССР Президентининг «Ўзбекистон ССР қишлоқ аҳолисини ичимлик сув ва табиий газ билан таъминлашни яхшилаш тўғрисида»ги фармони, шунингдек жумҳурият ҳукуматининг тегишли қарори чиққанидан сўнг жумҳуриятимизда газ ва сув қувурлари тармоғини ривожлантиришда туб ўзгаришлар бошланди.

«Ўзбекгаз» жумҳурият бирлашмаси, Ўзбекистон ССР Уй-жой-коммунал хўжалик вазирлиги, Қишлоқ хўжалик давлат кооператив комитети яйлов-суғориш бирлашмасининг кенгайтирилган коллегия мажлислари ва кенгашларида мазкур қарорлар қандай бажарилаётганлиги муҳокама қилинди. Уларда ушбу дастурни рўёбга чиқаришда фаол қатнашишлари лозим бўлган маҳаллий Советларнинг вакиллари ҳам қатнашдилар. Хўш, бугунги кундаги аҳвол қандай? Бу саволга жавоб бериш учун рақамларга мурожаат этайлик.

Жумҳурият яйлов-суғориш бирлашмаси бўлинмаларининг ўзигина учинчи кварталда 227 минг километр сув қувурларини ётқизишди, бу эса ўтган йилнинг шу вақтидаги кўрсаткичлардан 100 километр кўпдир. Жумҳурият ташкилотларининг маҳсулот етказиб берувчи корхоналар билан мустаҳкам алоқа ўрнатмай, уларнинг тақчил қувурлар, бошқа материалларни узлуксиз жўнатишларига эришмай бундай ўзгаришлар ҳақида гап бориши мумкин эмаслиги ўз ўзидан маълум.

Жумҳурият вилоятларининг мамлакатимиз бошқа минтақалари билан ўзаро фойдали мустаҳкам алоқаларисиз бозор муносабатларига ўтишни хаёлга келтириш ҳам мумкин эмас. Шу маънода Наманган вилоятининг маҳсулот етказиб берувчилар билан мустаҳкам амалий алоқалар ўрнатган корхоналари ва ташкилотларининг фаолияти диққатга сазовордир. Ана шу амалий алоқалар уларга 59 километр газ қувурини фойдаланишга топшириш имконини берди. Бу ерда йиллик режа 68 километрни ташкил этишини ҳисобга оладиган бўлсак, унда яна минглаб қишлоқ оилалари табиий газдан фойдалана бошлайдилар, деган хулосани чиқариш мумкин.

Бухоро, Жиззах, Самарқанд ва Сурхондарё вилоятларида ҳам қишлоқларни газлаштириш ана шундай самарали бўлмоқда. Учинчи кварталда қишлоқлардаги жами 200 мингдан кўпроқ оила ўз уйларини иситиш учун газдан фойдаланиш имкониятига эга бўлдилар. Бу яна шунинг учун ҳам муҳимки, ушбу районларда ёқилғининг бошқа турлари амалда йўқдир.

Газлаштириш борасидаги ишлар ёмон эмас, лекин сув таъминоти масаласида ҳали кўп муаммолар бор. Қувурлар, бошқа материаллар ғоят етишмаслигидан ташқари жойларда энг аввало одамларнинг соғлиғи билан боғлиқ бўлган бу масалага суст ёндошмоқдалар. Жойларда ялқовлик, тайёргатайёрлик кайфиятлари ҳали ҳам кучли. Ҳозиргача аҳолини сув билан таъминлаш давлатнинг иши деган фикр бор. Шу сабабли маҳаллий Советлар бу ишга ёрдам беришдан кўпинча ўзларини четга олишмоқда. Вазият эса шундайки, 1994 йилда қишлоқ аҳолисини марказлашган сув таъминоти билан тўла қамраб олишга эришиш учун келаси йили жумҳуриятимизда ишлар ҳажмини икки баравар кўпайтириш лозим бўлади.

Афсуски, Хоразм вилояти ва Қорақалпоғистон мухтор жумҳуриятида бу борада олиб борилаётган ишлар яхши эмас. Ваҳоланки, худди шу ерда яхши ичимлик сув ниҳоятда етишмаётганлиги сезилмоқда. Режа бажарилиши барбод қилинаётганлигининг сабаблари тўғрисида юқорида айтиб ўтдик. Лекин шуни ҳам айтиш керакки, бозор муносабатларига тайёргарлик ҳам бу ерда ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Маҳсулот етказиб берувчи корхоналар билан шартномалар тузишдаги сусткашлик, ишлаб чиқилган ҳаракат дастурини амалга ошириш учун тақчил материаллар билан таъминлашнинг қўшимча йўлларини излашни хоҳламаслик, уқувсизлик айниқса ташвиш уйғотади.

Кўпгина муаммолар, жумладан моддий-техника таъминоти масалалари жумҳуриятимизда ҳал этилиши лозимлиги тушунарли. Режада ускуналар ишлаб чиқариш билан шуғулланадиган корхоналар тармоғини анча кенгайтириш кўзда тутилган. Лекин бунга бир неча йил керак бўлади. Ҳозирча эса маҳсулот етказиб берувчилар билан ғайрат кўрсатиб ишлаш, улар билан ўзаро фойдали, тенг ҳуқуқли ҳамкорликка эришиш зарур. Чунки, худди ана шундай қилиш пировард натижада ўз ҳолига ташлаб қўйилган ижтимоий-маиший муаммоларни ҳал этиш имконини беради.

Хулоса қилиб айтганда, давлат дастурида яқин йиллар ичида ҳар бир қишлоқ хонадонига сифатли ичимлик сув ва табиий газ келтириш мўлжалланган. Бу режаларни рўёбга чиқариш учун маҳаллий Советлар қурувчилар ва монтажчиларга, сув қурилиши ходимларига аниқ-равшан ёрдам кўрсатишлари зарур. Халқ сайлаб қўйган депутатлар сўзда эмас, балки амалда қишлоқ аҳли ишончини оқламоғи керак.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

ЛЕНИНГРАД. Ленинград мусиқачилари РСФСР Олий Кенгашининг фахрий топшириғини бажардилар. Улар Россия Совет Социалистик Федератив Жумҳуриятининг давлат мадҳияси лойиҳасини яратдилар. Мазкур лойиҳа илк бор СССР халқ артисти Ю. Темирканов раҳбарлигидаги Д. Д. Шостакович номли филармониянинг академик симфоник оркестри ижросида янгради. Симфоник оркестр ва хор учун М. И. Глинканинг куйини СССР халқ артисти А. Петров қайта ишлади.

⊙

КИЕВ. В. И. Ленин Марказий музейининг Киев бўлимига янги мақом берилди. Украина Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг қарорига кўра, музей негизида ижтимоий-сиёсий ва маданий марказ ташкил этилди. Экспозициянинг асосий мақсади социалистик ғояни тиклаш ва ривожлантиришда Лениннинг ролини, унинг инсонийлигини мафкуравий бузилишларсиз кўрсатиб беришдан иборат.

⊙

НИЖНИЙ НОВГОРОД. Бу ерда «Волга кунлари» мавзуида экология анжумани очилди. Олимлар, халқ депутатлари, табиатни муҳофаза қилиш билан шуғулланувчи мутахассислар, корхоналарнинг раҳбарлари минтақадаги экологик вазиятни тўла тасаввур этиш учун бу ерга тўпландилар. Волгани муҳофаза қилиш Нижний Новгород жамғармасига маблағ тўплаш йўлга қўйилди.

ВИЛОЯТ ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДАН

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»

Марказдан келган вакил қишлоқни эринмай айланиб чиқди. Охири диққати ошиб давлат хўжалиги директори Мўминжон Султонқуловга юзланди.

— Ука, неча йилдан бери хўжаликка раҳбарлик қилиб келаяпсиз?

Директор гап нима ҳақда эканлигини пайқай олмади.

— Хўш, ўтган йиллар ичида нималар қилдингиз? Бу ерда ҳатто чойхона ҳам йўқ экан-а?

Директор яна ерга қаради.

— Хайрли ишга ярайдиган, серғайрат ветеранлардан борми, — сўради вакил йиғилганлардан.

Барча Сайдамин ота Орифхўжаев номини тилга олди. У кўп йиллар маъмурий органларда ишлаган. Партия, уруш ва меҳнат ветерани сифатида хайрли ишларга бош-қош. Шундай қилиб қишлоқ оқсоқоли зиммасига масъулиятли вазифа юклатилди. Эртасигаёқ ишга киришди. Аммо директор ҳузурига кирганида уни совуққина қарши олишди.

— Чойхона қурилишига бир тийин ҳам пулимиз йўқ. Сизга ким топшириқ берса, ўша одам маблағни ҳам топиб берсин, — чўрт кесди раҳбар.

Ота тўғри район партия комитетига йўл олди. Афсуски у ерда ҳам қўйинини пуч ёнғоққа тўлғазишди. Эндиликда Бекобод районидаги «Далварзин» давлат хўжалиги қариялари билан суҳбатлашсангиз ҳасратларидан чанг чиқади. Тузукроқ чойхона йўқлиги, раҳбарлар бор онангга, бор отангга қабилида иш юритаётганлари тараққиётга тўғаноқ бўлмоқда.

«ХОРАЗМ ҲАҚИҚАТИ»

Уфққа туташ кенг пахтазор. Чаноғидан тошиб лўппи-лўппи бўлиб очилган оқ момиқлар ён-атрофга ўзгача файз бағишлаган. Ўнг томондаги йириклаштирилган карталарда зангори кемалар сузмоқда. Бункерлар ҳаял ўтмай тўлаяпти. Шавкатли механизаторлар съездлар йилида чинакам ғайрат кўрсатишмоқда. Айниқса, Мадиёр Бекматов уяётган хирмон салмоқлидир. Кунлик кўрсаткичи 10 тоннадан кам бўлмаяпти.

— Ҳал қилувчи мавсумга алоҳида тайёргарлик кўрдик, — дейди Хонқа районидаги «Хоразм» жамоа хўжалиги терим-транспорт гуруҳи бошлиғи Рашид Ўринов. — Суворийларнинг унумли ишлашлари учун барча шароит муҳайё. Механик ва слесарлар хизматидан ҳам барча хурсанд. Ўзаро социалистик мусобақа кун сайин қизимоқда. Ёқутжон Ибодуллаева бошлиқ бригада мавжуд имкониятлардан унумли фойдаланаяпти. Моддий манфаатдорлик таъминланаётганлиги, деҳқонларга амалда эркинлик берилганлиги муваффақиятнинг асосий омилидир.

Барги тўкилган, пахтаси сутдек тошиб турган серфайз далалар ғайратингизни жўштиради. Бригада бошлиқларининг таъкидлашича, суръат бундан ҳам юқори бўлиши мумкин эди. Бироқ баъзи камчиликлар мақсадга эришишга йўл қўймаяпти. Аравалар, ёнилғи мойлаш материаллари етишмаяпти. Баъзи кунлари не-не машаққатлар билан йиғиштирилган ҳосилнинг бир қисми далада қолиб кетмоқда.

1990 йилни деҳқон садоқати йили, деб атаса бўлади. Пахтапарварлар садоқатларини амалда намойиш этишаяпти. Жуманиёз Аниёзов, Жуманиёз Султонов, Отабой Рўзиматов бошлиқ бригадаларда кунига йиллик режанинг 12 фоизи миқдорида пахта тайёрланмоқда. Сўнгги беш кунликда Саидабдулла Жуманиёзов ва Комил Аёзовлар мусобақа пешқадами бўлишди. Зарбдорлар ҳар куни пўлат этакдан 11 тоннадан ошириб дур тўкишмоқда. Пудрат, социалистик мусобақанинг илҳомбахш кучи, тарғибот-ташвиқот ишларининг намунали йўлга қўйилганлиги йиғим-теримда юқори суръат ва сифатни таъминлаяпти. Дам олиш соатларида кўпсонли тарғиботчилар, санъаткорлар, қалам аҳиллари азамат пахтакорларга руҳ ва мадад бағишламоқдалар.

«К О М М У Н И С Т»

(Андижон)

Турғунлик йилларидаги салбий ҳолатлар Избоскан районидаги «Шарқ юлдузи» жамоа хўжалигига ҳам таъсирини ўтказмай қолмади. Экинлар ҳосилдорлиги, чорва маҳсулдорлиги кескин камайди. Қўнимсизлик юзага келди. Миришкор деҳқон, эътиқодли коммунист Мамашокир Комилов бошқарув раиси бўлиб келгандан сўнг қайта қуриш шабадалари эса бошлади. Иш ривожга минди. Ўтган йили қишлоқ хўжалиги экинларининг барча турлари бўйича белгиланган режалар зиёдаси билан бажарилди.

Ҳар бир иш жойида соғлом, ижодий муҳит яратилган. Коммунистлар камчиликларга нисбатан муросасиз курашишаяпти. Жумладан, КПСС аъзоси Мухторжон Мирзаев бошлиқ бригада 1989 йили белгиланган марранн эгаллай олмади. Партия комитети қолоқлик сабабларини ўрганиб чиқди. Маълум бўлишича, ғўза парвариши даврида агротехник тадбирлар сифатсиз ўтказилган. Мутахассисларнинг танқидий фикрларидан тўғри хулоса чиқарилмаган. Шу боис кўпчилик М. Мирзаевни ўз вазифасидан бўшатиш керак, деган таклифни илгари сурди. Бу барчага маъқул тушди. Айни кунларда 5-бригадада иш кўнгилдагидек кетмоқда. Йиғим-теримда ялпи сафарбарлик таъминланган.

Жамоа хўжалиги партия комитети дала юмушларини уюшқоқлик билан ташкил этиш, КПСС аъзоларининг раҳнамолигини кучайтиришга қаратилган ибратли тадбирларни амалга ошираяпти. Илғорлар тажрибаси кўпчилик мулкига айланмоқда. Мустаҳкам интизом, ташаббускорлик туфайли хўжалик қаддини ростламоқда. Давлатга пилла, ғалла ва мева топширишда илдам қадамлар қўйилди. Эндиликда бутун диққат-эътибор пешона тери эвазига етиштирилган оқ олтинни нест-нобуд қилмай йиғиштириб олишга қаратилган. Каттаю кичик ўз ўрнини мардлар майдонида деб билмоқда. Суръатга суръат қўшилаяпти. Ниятлари ҳар гектар ердан камида 30 центнердан оқ олтин йиғиштириб олиш, йиллик марранн 10 октябргача эгаллашдир.

«ҚАШҚАДАРЁ ҲАҚИҚАТИ»

Ғузор районидаги Карл Маркс номли жамоа хўжалиги деҳқонлари бу йил ўзга куч, ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Айниқса тажрибали бригада бошлиғи Рустам Қурбонов эришаётган ютуқлар барчани қувонтираяпти. У шогирдлари билан ўтган йили кузда 22 гектар ерга жавдар уруғи эккан эди. Кутилгандан ҳам зиёда —140 тонна ўрнига 800 тонна жавдар йиғиштириб олинди.

Маълум бўлишича, алмашлаб экишга, ерни маҳаллий ўғитга тўйинтиришга катта эътибор берилаётган экан. Илғор бригада 67 гектар ерда маккажўхори парваришлаяпти. Ҳосил чўғини кўриб кўз қувнайди. Комбайнчи Нормўмин Шокиров кунда 2,5 гектар ердаги маккажўхорини ўриб янчиб бермоқда. Райим Худойбердиев, Очил Ҳасанов, Қаюм Тўрахонов каби арава ҳайдовчилари ҳам вақт билан ҳисоблашмай ишлашаяпти. Дастлабки ҳисоб-китобга қараганда ҳар гектар ердан камида 250 центнердан (такрорий) кўк поя олинади. Демак, чорва учун мустаҳкам озуқа базаси ҳозирланмоқда.

«Қишлоқ ҳақиқати» йўлланмаси билан

СУРХОН НАМУНАСИ

Сариосиё районидаги Калинин номли жамоа хўжалигининг Хушвақт Бекназаров бошлиқ бригадаси заршунослари бир неча кундирки мажбурият ҳисобига оқ олтин топширмоқдалар. Бунда механизатор Ражаб Эрматовнинг ҳиссаси катта. У ҳозиргача бункердан 80 тонна дурдона тўкди.

СУРАТДА: илғор суворий Р. Эрматов ҳамкасби А. Қулмуродов билан.

М. ИСМОИЛОВ олган сурат.

Октябрь ойи — кузнинг қоқ ўртаси бўлишига қарамасдан қуёш ўлкамиз осмонида кулиб турибди, заррин нурларини бутун борлиқ узра саховатпешалик билан сочаяпти. Деҳқонлар йил йилга ўхшамайди, деганларида табиатнинг қалтис ҳазилларию ўта тантиликларини назарда тутишса керак-да. Октябрь у ёқда турсин, ҳатто сентябрда ҳам кунора ёмғир, баъзан эса қор ёғиб, далалардаги ҳосилни йиғиб-териб олишда қийинчиликлар туғдирган, пахтакорнинг бир йиллик меҳнатини бир пул қилган ноқулай мавсумлар ҳам бўлгани кўпчиликнинг ёдида.

Шукроналар айтамизки, она-табиатнинг бу йилги раҳм-шафқати ҳам деҳқоннинг бахти, омади юришгани. Жумҳуриятда пахта терими бошланганидан буён ўтган бир ойда қарийб тўрт миллион тонналик хирмон кўтарилгани, аксарият вилоятлар маррага яқинлашиб қолишгани бу йил кузнинг яхши келганидан.

Ватанимизнинг энг жанубий воҳаси — Сурхондарёда бўлганимизда, тонг саҳардан то қош қорайиб оқшом қўнгунга қадар дала айланганимизда мисқоллардан тоғдек хирмонлар тиклаётган тиним билмас пахтакорларнинг заҳматли, баракали меҳнатига ҳам, уларни илиқ, иссиқ кунлар билан сийлаётган она-табиатга ҳам чин дилдан тасаннолар айтдик.

Ҳа, бу йилги пахта мавсумининг муваффақиятини белгилаётган биринчи омил — кузнинг сахийлиги. Аммо яна бошқа кўплаб муҳим омиллар ҳам борки, уларсиз ҳозиргидай оммавий шиддат, юксак суръат, аъло сифатни таъминлаш қийин бўлур эди. Вилоят, районлар, хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислари теримчи ва механизаторлар билан суҳбатлашар эканмиз, бир нарса эътиборимизни ўзига тортди. Улар «биринчи маротаба» деган иборани кўп ишлатишди. Масалан, вилоят пахтачилиги тарихида кунлик суръатда биринчи маротаба 4,5 фоизга эришилибди. Жуда кўп хўжаликларда биринчи маротаба четдан ёрдамчи олмай, ўз кучлари билан пахта теришаяпти. Жарқўрғон районидаги «Партия XXII съезди» жамоа хўжалиги аввал ҳеч қачон машина терими планини бажармаган экан, бу йил биринчи маротаба шунга муваффақ бўлибди. Ленин йўли районидаги С. Будённий номли давлат хўжалиги механизатори Ўрол Ўроқов ўз сменадоши Чори Худойқулов билан бирга ишлаб, биринчи маротаба бир кунда 30 тонна пахта терибди.

Жарқўрғон район деҳқончилик-саноат уюшмаси раиси Чори Чўтпўлатов билан дала ишларининг бориши хусусида суҳбатлашиб ўтирибмиз. У ўз соҳасининг билимдони эканлиги кўриниб турибди. 1972 йили Ленинград қишлоқ хўжалик билимгоҳини тугатган, кейин аспирантурада ўқиган, фан номзоди, боғдорчилик бўйича мутахассис, икки йил Афғонистон жумҳуриятида ишлаган, район партия комитетида қишлоқ хўжалиги бўлимини бошқарган, тўрт йилдан буён деҳқончилик-саноат уюшмасига раҳбарлик қилмоқда.

Илгари бу районда пахтани машинада теришга унчалик эътибор йўқ бўлиб, кўпроқ қўл кучига зўр беришарди. Кейинги икки-уч йилда ишлаб чиқаришни, хусусан пахтачиликни механизациялаш сари қатъий йўл тутилди. Ишга янгича ёндашув тезда ўз самараларини кўрсата бошлади. Биз бўлган кун арафасида машина терими режаси бажарилгани ҳақида рапорт берилибди. 245 агрегатнинг ҳар бирида 75 тоннадан пахта терилган. Район муваффақиятига «Коммунизм», «Партия XXII съезди», Норали Боймуродов номли, «Социализм» жамоа хўжаликлари, «Бўстон», «Сурхон» давлат хўжаликлари айниқса салмоқли улуш қўшдилар. Ш. Тўраев, М. Мараимов, И. Маҳмудов, Н. Бозоров, О. Ҳаитов, У. Нормуродов, К. Суюнов каби дала дарғалари ҳозиргача 150—180 тоннадан хирмон уйдилар.

Бизни қувонтирган яна бир нарса шу бўлдики, районда жумҳурият Президентининг фармонлари ижроси пухта ташкил этилган. Аҳолини томорқа майдони, мол-ҳол ва озуқа билан таъминлаш борасида кўпгина ибратли ишлар қилинаяпти. Кейинги бир йил мобайнида 583 гектар ер томорқа тариқасида бўлиб берилди, бундан 4 мингдан ортиқ оила баҳраманд бўлди. Чорвачиликка эътибор кучайди. Пахта майдони 1,5 минг гектар қисқартирилиб, беда, озуқа экинлари экилди, боғ ва токзорларга айлантирилди.

Хонага ўттиз ёшлар чамасидаги йигит кириб келди. Қадамлари шахдам, вужудидан куч-ғайрат ёғилиб тургандек, негадир жуда қувноқ кўринади. Уюшма раиси ўрнидан туриб у билан илиқ сўрашди.

— Табриклсак бўладими энди?

У кулиб бир варақ қоғоз узатди.

— Рапорт.

Чори Чўтпўлатов уни бизга таништирди:

— «Социализм» колхозининг янги раиси Нурхон Хўжанов. Қадами қутлуғ келди — ўн беш кун бўлди уч муқобил номзод орасидан сайланганига. Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалиги инженерлари институтини тугатган, касби — ер тузувчи. Аввал шу хўжаликнинг ўзида комсомол ташкилоти, касаба уюшмаси комитети раҳбари эди.

Биз ҳам уни раислик лавозимидаги биринчи ютуқ билан чин дилдан табриклаб, рапортга кўз югуртирдик.

«4 октябрь куни «Социализм» жамоа хўжалиги пахта тайёрлаш режасини адо этди. Давлатга жами 4.300 тонна хом ашё сотилди. Ҳосилдорлик 32 центнерга етди. Планнинг барвақт бажарилишида механик-ҳайдовчиларнинг ҳиссаси катта бўлди. Абдушукур Абдураимов, Жовли Бўриев, Қувондиқ Раҳмонқулов, Абдуғани Ҳазратқулов сингари механизаторларнинг ҳар бири 130—140 тоннадан пахта терди.

Кўпмингкилограммчи теримчилар жамоа хўжалиги ютуғига салмоқли улуш қўшдилар. Чеварлардан Шарифа Янгибоева, Тожихол Мусурмонова, Гулнора Холмуродова, Анор Маманова, Шарофат Жонназарова, Қизларбас Эшматова ва бошқалар 5—6 тоннадан пахта териб қўйдилар.

Жамоа хўжалиги аҳли қолган пахтани ҳам тез фурсатда йиғиштириб олиш, ўртача ҳосилдорликни 39 центнерга етказиш учун ҳамма имкониятларни сафарбар этмоқда».

Нурхон Хўжановни суҳбатга тортдик. У колхозда бошқа турдаги маҳсулотларни етиштириш ҳамда давлатга сотиш режаларини бажариш учун барча чоралар кўрилаётганини айтди. Жумладан 1.300 бошдан зиёд қорамол, 6.200 бош қўй-эчки боқилмоқда. Ғалла, полиз, сабзавот, озуқа экинлари, маккажўхори бўйича белгиланган марралар ҳам албатта эгалланишини айтди.

Ёш раис билан хайрлашар эканмиз, унга масъулиятли вазифада муваффақиятлар тиладик.

Бир кун аввал Шеробод районидаги Усмон Юсупов номли давлат хўжалиги ҳам пахта тайёрлаш режасини адо этибди. Район раҳбариятига йўлланган ғалаба рапортида қуйидаги маълумотлар келтирилган. Хўжалик жамоаси йиллик маррани эгаллаши учун 20 кун кифоя қилган. 2.920 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 26 центнердан пахта топширилган. Планнинг тўлдирилишида 12 бўлим, 26 бригада, 76 та оилавий звенонинг ҳиссаси катта.

Коммунист Холмўмин Ўтаганов бошлиқ бўлим 15 иш кунида маррага етди. Улдона Олимова, Ғаффор Маҳманазаров, Тўхташ Оллаёров, Халил Ҳайитов, Аҳмад Янгибоев, Холмўмин Боймуродов, Нурмамат Бўриев, Абдуғани Тўхтаев, Мурод Абдураимов ўртоқлар бошчилик қилаётган бўлимларнинг меҳнат жамоалари кунлик ўсишда юксак суръатларга эришдилар.

Мавсумда 80 та пахта териш машинаси ишлади. Ялпи ҳосилнинг 6.800 тоннаси, яъни 92 фоизи механизмлар ёрдамида йиғиштириб олинди.

Давлат хўжалиги далаларида оқ олтин йиғим-терими қизғин давом этмоқда. Яна минг тонна хом ашё тайёрлаш режалаштирилди.

Шу куни совхозда ким билан гаплашмайлик, ҳамманинг чеҳрасига табассум югурган, ғалаба нашидасидан бахтиёр эди. Айтишларича, бу ерда ҳам биринчи маротаба шундай юксак суръатга эришилган: режа 20 иш кунида уддаланган.

— Бу йилги пахта мавсумидан чиқарилган асосий хулоса шуки, — дейди давлат хўжалиги директори Н. Боймуродов, — энг аввало киши ўз меҳнатининг пировард натижасидан моддий манфаатдор бўлаяпти. Уни унумли ишлашга даъват этувчи тарғибот-ташвиқотга ўрин қолмади. Жумҳурият ҳукуматининг қўл териминнинг ҳар килограммига 25 тийиндан, машина териминнинг тоннасига 10 сўмдан ошириб ҳақ тўлаш ҳақидаги қарори юқори суръатни таъминлашда энг муҳим омиллардан бири бўлди. Масалан, механик-ҳайдовчиларимиздан Ўрол Эшқобилов, Абдулазиз Холматов, Холбой Садатов, Бозор Холмуродов, Тўра Туропов, Абдураим Ҳайдаров, Ўрол Чориев, Бекмурод Эгамбердиев, Назир Худойқулов, Худоёр Каримов, Равшан Ниёзов мавсумда 150—180 тоннадан пахта тердилар. Демак, йигирма кун ичида 2.250—2.740 сўмдан ишлаб олишди. Ҳали терим давом этаяпти. Ойлик кўрсаткич бундан ҳам юқори бўлади. Моҳир чеварлар эса бир ҳафтанинг ўзида 150—200 сўмга етказиб ҳақ олишмоқда.

Давлат хўжалигида илғор агротехникага, фан-техника ютуқларига таяниб иш кўрилаётгани учун ҳам эришилаётган натижалар салмоқли бўлаяпти. Бу йил мўл ҳосил етиштирилганлиги илғор технологияга амал қилинганлиги самарасидир. Ҳозир бунёд этилган хирмон ташвишини заршунослар бултур кузиданоқ торта бошлаган эдилар. 2.930 гектар майдон сифатли шудгор қилинди. Ғўзапоядан тозаланган майдонларга гектар бошига 300 килограммдан минерал ва 8—10 тоннадан маҳаллий ўғитлар солинди. Кўкламда чигит қулай агротехника муддатида экиб олинди. 2 минг гектар майдонда ингичка толали пахта берадиган ғўза нави ўстирилди. Ёз бўйи қилинган фидокорона меҳнат зое кетмади: мўл ҳосил етиштирилди. Бу йил илк маротаба жами майдонлардаги ғўзага ерусти аппаратлари ёрдамида дори сепилиб, баргнинг барвақт ва бир текис тўкилишига муваффақ бўлинди. Шу тариқа машиналар қулай ишлашига имкон яратилди.

Оқ олтин мавсуми арафасида Жиззах ва Сирдарё вилоятлари партия ташкилотларининг матбуотда босилиб чиққан ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланган тадбирлари атрофлича ўрганилиб, етиштирилган пахта ҳосилини ҳашарчиларсиз йиғиб-териб олиш ташаббуси қўллаб-қувватланди, ўз имкониятлари ҳисоб-китоб қилинди, аниқ тадбир-чоралар белгилаб олинди. Меҳнат беллашуви, ғолибларни моддий ва маънавий рағбатлантириш, теримда банд бўлганларга маданий-маиший хизмат — ҳамма-ҳаммаси кўзда тутилиб, шу ишларга масъул кишилар тайинланди. Пахта йиғим-терими стратегияси ва тактикаси тўғри танлангани учун ҳам катта зафар қучилди: давлат хўжалиги қимматли хом ашё тайёрлаш йиллик режасини вилоятда биринчилар қаторида бажаришга муваффақ бўлди.

Суҳбат чоғида Шеробод районида яна бир илғор усул тажриба тариқасида синаб кўрилаётгани маълум бўлди. Гап орасида «тегирмон» сўзи тез-тез такрорланаверди. Табиийки, биз — қаламкашлар унга қизиқиб қолдик. Давлат хўжалиги бош бухгалтери Ёдгор Муҳаммадиев изоҳ берди. Унинг айтишича, пахта қабул қилиш пункти совхоз ихтиёрида экан, яъни ўз балансига олинган. Бунинг қандай афзал томонлари борлигини бош бухгалтер ўтган йилги иш натижалари асосида тушунтириб берди. Бултур хўжалик пунктга 7.803 тонна хом ашё топширган, у район деҳқончилик-саноат уюшмаси тасарруфидаги заводда қайта ишланиб, 2.406 тонна тола олинган. Шундан 9 миллион 225 минг сўм даромад келган. Ҳосилни ўз пунктига топширгани учун хўжалик бир миллион сўмга яқин фойда кўрган. Илгари иттифоқ енгил саноати тармоқлари кўрадиган даромад ҳам эндиликда совхознинг ўзида қолаётир. Бу ўтган йили 2,5 миллион сўмни ташкил этди. Завод ҳам, пункт ҳам хўжаликларга хизмат қилаётгани туфайли биргина Усмон Юсупов номли совхоз бултурги иш натижаларига кўра 3,5 миллион сўм фойда кўрди.

Бош бухгалтер таъкидлашича, давлат хўжалиги ўтган йили 12 миллион сўм даромад олган, унинг 4 миллион 196 минг сўми фойдадир. Иш ҳақига берилган пул 5 миллион 600 минг сўмни ташкил этган. Механизаторлар йил мобайнида ўртача 6—6,5 минг, сувчилар эса 5—5,5 минг сўмдан олишган.

Хўжаликда бу йил янада кўпроқ даромад олиниши кутилмоқда. Негаки жами хом ашё биринчи сортга ўтди, ҳосилнинг 95 фоизи машиналарда терилди. Ҳозирги ҳисоб-китоблар механизаторларнинг йиллик пул даромади 7 минг, сувчиларники эса 6 минг сўм бўлишини кўрсатмоқда.

Назаримизда, пахта етиштириш, тайёрлаш ва қайта ишлаш борасидаги Шеробод тажрибаси синчковлик билан ўрганилса ва кенг ёйилса арзийди. Мана, ўзингиз хулоса чиқара қолинг. Районда хўжаликларнинг иқтисодий мустақиллигини таъминлаш, молиявий аҳволини яхшилашга дадил киришилди: пахта пунктлари хўжаликларнинг, завод эса деҳқончилик-саноат уюшмасининг тасарруфида ишлай бошлади. Уларнинг фаолиятини уюшма таркибида тузилган янги бўлим мувофиқлаштириб туради.

«Тегирмон», яъни завод хом ашёни қайта ишлаб бергани учун хўжаликлардан ҳар тонна тола ҳисобига 201,7 сўм олади. Тайёр маҳсулот (тола, чигит, момиқ ва ҳоказолар)ни хўжаликларнинг ўзлари сотади. Даромад ҳам улар ҳисобига ўтказилади. 1989 йилнинг ноябрида Тошкентда, декабрда эса Москвада уюштирилган кўргазмаларда Шеробод райони хўжаликларининг раҳбарлари ҳам иштирок этиб, харидорлар билан шартномалар тузиб қайтдилар.

Ўтган йили район бўйича 61.144 тонна пахта тайёрланди. Табиий камайиш ва қуритиш натижасида 60.787 тонна хом ашё заводга топширилди. Олинган тола 19.693 тоннани ташкил этди ёки тола чиқиши 32,4 фоиз бўлди, яъни бундан аввалги йилдагига нисбатан 1,7 фоиз ёки 335 тонна кўп маҳсулот олинди.

Хўжаликлар пахта етиштириш, тайёрлаш, қайта ишлаш ва сотишни ўз қўлларига олганларидан кейин пул даромадлари кўпаймоқда. Район бўйича ўтган йил толадан 55.524 минг сўм, чигитдан 2.917 минг сўм, ёрдамчи маҳсулотлардан 77 минг сўм, машина терими даражасини ошириш ҳисобига 3.648 минг сўм, беш йилликнинг ўртача кўрсаткичидан юқори ҳосил олинганлиги учун 3.825 минг сўм, жумҳурият Вазирлар Кенгаши қарорига мувофиқ қўшимча тўловлардан 3.173 минг сўм, режадан кўп маҳсулот сотилгани учун 856 минг сўм, пахтачиликнинг бошқа тушумларидан 6.449 минг сўм, жами 76.469 минг сўм даромад кўрдилар. Фақат пахтачиликнинг ўзидан келган фойда 24.670 минг сўм атрофида бўлди.

Янгича иқтисодий муомалага ўтиб ишлаганда эришилган дастлабки натижалар чакки эмас. Эндиликда пахтани етиштириш, йиғиб-териб олиш, тайёрлаш, сақлаш ва қайта ишлашда хўжаликлар мустақил бўлганликлари учун хом ашёнинг сифатига алоҳида эътибор берилаяпти. Пировард натижадан моддий манфаатдорлик кучаймоқда. Сон кетидан қувмай, балки сифатга зўр беришга ундамоқда. Чунки сифати паст маҳсулотнинг бозори касод бўлади.

Айни пайтда янги усул ишлаб чиқариш занжиридаги заиф халқаларни ҳам кўрсатиб қўйди. Пахта қабул қилишда, қайта ишлашда қўлланиладиган техника ва механизмларнинг эскирганлиги, вилоят ва жумҳуриятда бу усулда ишлаётган хўжалик ҳамда корхоналар фаолиятини мувофиқлаштириб турувчи ташкилот йўқлиги муайян қийинчиликлар келтириб чиқармоқда. Янги шароитда ишлашга ўтган хўжаликлар ўз ҳосилини қайта ишлаб, толасини сотгунича давлатдан қарз олишга мажбур бўлишмоқда. Банкка тўланадиган фоиз эса катта.

Шебободдаги тажриба яқин икки-уч йил ичида бутун жумҳуриятимиз районлари мулкига айланса ажаб эмас.

Вилоят партия комитети котиби Қурбон Эшбоев бу йилги пахта мавсумининг ўзига хос хусусиятларини шундай шарҳлайди:

— Аввало мен халқимиз кўтаринки руҳ билан меҳнат қилаётганини таъкидламоқчиман. Ўзбекистон ССР Президентининг аҳоли моддий-маданий турмуш даражасини яхшилашга қаратилган қатор фармонлари, жумҳурият ҳукуматининг шу борадаги қарорлари, йиллар мобайнида тўпланиб қолган муаммолар аста-секин ўз ечимини топаётганлиги меҳнат аҳлида эртанги кунга ишонч уйғотди. Хусусан, томорқа ерларини кенгайтириш, шахсий ёрдамчи хўжаликларни озуқа, чорва моллари ва паррандалар билан таъминлаш, бошланғич синф ўқувчиларига бепул нонушта бериш, қишлоқларни ичимли сув билан таъминлаш ва газлаштириш, уруш ва меҳнат мўйсафидларига ғамхўрликни кучайтириш чора-тадбирларини назарда тутмоқдаман.

Пахта теримига ҳақ тўлаш анча оширилганлиги ҳам катта аҳамият касб этди.

Иккинчи томондан эса ишлаб чиқариш муносабатларида илғор усулларга дадил ўтилмоқда. Ишни оилавий пудрат ва ижара йўли билан олиб бориш яхши натижалар бермоқда. Масалан, Гагарин районидаги «Советобод» давлат хўжалиги ишлаб чиқариш бўлинмаларининг барчасида ижара усули қўлланилмоқда.

Матбуотда Сирдарё ва Жиззах вилоятлари партия ташкилотларининг пахта йиғим-теримини ўтказишга доир тадбирлари эълон қилиниб, уларнинг ташаббуси Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқуллангандан кейин шу асосда биз ҳам ўз режаларимизни белгилаб олдик. Вилоят партия комитети еттита хўжалик тадбирларини ўрганиб чиқди ва маъқуллади. Бу тадбирлар вилоят газеталарида эълон қилинди. Бундан ташқари механизаторлар анжуманини ўтказилиб, бу йил машина теримига зўр бериш мақсад қилиб қўйилган.

Теримда банд бўлган кишиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш графиги тузилди. Илғорларни моддий ва маънавий рағбатлантириш чоралари кўрилди.

Режаларимиз кўп ўтмасиданоқ ўз самараларини бера бошлади. Пахта йиғим-теримида суръатга суръат қўшила борди. Ҳар бир мавсум ўз қаҳрамонларини яратади. Бу йил «Гулбаҳор» совхози пахта тайёрлаш йиллик планини ўн беш иш кунида бажаришга муваффақ бўлди, ҳосилнинг ҳаммаси машиналар ёрдамида йиғиштириб олинди. Н. Муродов номли, У. Юсупов номли совхозлар эса йигирма иш кунида белгиланган маррани эгалладилар. Улар ҳозир мажбурият ҳисобига пахта топширишаяпти. Илгари Жарқўрғон районида машина теримига эътибор берилмасди, ҳосилнинг асосий қисми қўлда териб олинарди. Бу йил эса машина терими режасини вилоятда биринчи бўлиб адо этди.

Жумҳурият пахтачилигининг яқин тарихида 1980 йил кузи энг яхши келган мавсум ҳисобланади. Ўшанда Шеробод райони планини 10 ноябрда, Жарқўрғон эса 29 октябрда бажарган эдилар. Улар бугун-эрта ғалаба рапортига имзо чекишлари аниқ.

Яна бир нарсани эслатиб ўтай. Пахта йиғим-терими энг қизғин паллага кирган кунларда жумҳурият Президенти, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби И. А. Каримов вилоятимизда бўлиб, дала меҳнаткашларининг ишлари ва турмуш шароитларини ўрганди, томорқа берилиши, қишлоқларнинг ичимли сув ва газ билан таъминланиши, шахсий ёрдамчи хўжаликларни ривожлантириш соҳасида қилинаётган ишлар ҳамда бошқа кўпгина масалалар билан чуқур танишди, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш қандай йўлга қўйилганлигини сўраб-суриштирди. Меҳнаткашларнинг Президент билан учрашувлари жумҳурият раҳбариятига, унинг тутаётган йўлига ишонч уйғотди. Гапнинг рости — кўпдан буён халқимизнинг кўнгли чўкиб, ишга қўли бормай қолган эди. Сиёсий ва меҳнат кўтаринкилигининг яна пайдо бўлиши бизни қувонтирмоқда. Бундай яхши кайфият янги муваффақиятлар гаровидир.

...Ўша куни биз Жарқўрғон, Ленин йўли, Шеробод районларининг бир қатор хўжаликларида бўлганимизда, дарҳақиқат, умумхалқ кўтаринкилигини яққол ҳис этдик. Далаларда меҳнат сурони бир зум тинаётгани йўқ. Оқшом чоғи қишлоқ йўлларини тўлдириб қабул пунктлари томон бораётган оқ олтин карвонлари Сурхон кузи ҳуснига ҳусн, тароватига тароват қўшиб юборган эди. Демак, йиғим-терим давом этмоқда, янги хирмонлар қад кўтармоқда.

* * *

Газетанинг шу сони саҳифаланаётганда Сурхондарёдан хушхабар олдик. Вилоят механизаторлари машина терими планини бажарибдилар. 240 минг тоннадан зиёд ҳосил техника ёрдамида йиғиштириб олинибди. Яна бир кундан кейин ингичка толали пахта тайёрлаш режаси ҳам адо этилиб, 250 минг тонна ипак хирмон уюлгани ҳақида рапорт беражакларини айтишди.

Оқ олтин мавсумининг илк муваффақиятлари қўлга киритилди. Ҳадемай вилоятнинг 450 минг тонналик оқ олтин хирмони ҳам қад кўтаришига ҳеч кимда шубҳа йўқ.

Тоҳир МИРҲОДИЕВ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган журналист.

ПАХТАНИ ЁНҒИНДАН САҚЛАНГ

Пахта терими мавсумининг сўнгги босқичи бошланди. Қишлоқ меҳнаткашларининг тер тўкиб қилган меҳнатлари эвазига мўл пахта ҳосили етиштирилди.

Пахта тайёрлаш ва қайта ишлашнинг юксак суръатлари уни ёнғин хавфидан пухта муҳофаза этишни зарур қилиб қўймоқда. Шу билан бирга терим ва қайта ишлаш бошланганидан буён 30 марта пахтага ўт тушиши ва унинг ўз-ўзидан ёниб кетиши ҳолларига йўл қўйилди.

18 сентябрь куни тракторнинг бузуқ учқун ўчиргичидан чиққан учқундан Риштон районидаги «Риштон» совхозига тегишли трактор юк аравасига ортилган пахта ёниб кетди. 28 сентябрь куни шунга ўхшаш сабаб билан Сариосиё районидаги «Қизил Шарқ» колхозининг хирмонига уйилган пахта ёниб кетди. 26 сентябрь куни Халқобод райони пахта тозалаш заводининг «Комсомол» тайёрлов пунктига келтирилган пахта туширилаётганида унинг ичидан куяётган пахта чиқиши туфайли пахта уюми ёниб кетди.

Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги билан «Узхлопкопром» жумҳурият ишлаб чиқариш бирлашмаси пахта терими, уни қуритиш, ташиш ва қайта ишлаш даврида ёнғин хавфсизлигини мустаҳкамлаш ва бу ишга жамоат тузилмаларини жалб этиш учун 1990 йил 5 октябрдан 5 ноябргача ёнғин хавфсизлиги ойлигини ўтказмоқда. Ойлик давомида қуйидаги ташкилий ва амалий тадбирлар амалга оширилади:

Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлигининг ёнғиндан муҳофаза қилиш бошқармаси:

— пахтага ўт тушиши ва унинг ўз-ўзидан ёниб кетишига ёрдам берадиган сабаб ва шароитларни ҳамда пахта тозалаш заводлари ва уларнинг тайёрлов пунктларидаги ёнғинга қарши ҳақиқий ҳолатни таҳлил этиш асосида «Узхлопкопром» билан биргаликда телекўрсатув ташкил қилади;

— Қорақалпоғистон АССР ёнғиндан муҳофаза қилиш бошқармаси ва Ички ишлар министрлигининг ҳамда вилоят ижроия комитетлари ички ишлар бошқармаларининг ходимларини ёнғин хавфсизлиги ойлигини ўтказишни ташкил этиш ҳамда давлат ёнғин назорати маҳаллий идораларига пахта тозалаш заводларида ва уларнинг тайёрлов пунктларида ёнғинга қарши назоратни кучайтириш юзасидан амалий ёрдам бериш учун хизмат сафарига жўнатади;

— «Хлопкопром» вилоят ишлаб чиқариш бирлашмалари учун 500 нусхадан «Пахта тайёрлаш пунктларида ёнғин хавфсизлиги» плакати ажратади;

— Қорақалпоғистон АССР, Жиззах, Тошкент, Сирдарё ва Сурхондарё вилоятларида пахтани ёнғиндан сақлаш қандай ташкил этилганлигини текшириш юзасидан рейд ўтказади ҳамда унинг натижаларини жумҳурият газеталарида эълон қилади.

Қорақалпоғистон АССР Ички ишлар министрлиги ёнғиндан муҳофаза қилиш бўлимлари, вилоят, шаҳар ижроия комитетлари ички ишлар бошқармалари:

— пахта тозалаш заводлари ва пахта тайёрлаш пунктларидаги, дала шийпонлари ва пахта қуритиш майдончаларидаги ёнғинга қарши ҳолатни мунтазам равишда текшириб турадилар;

— шартли ёнғинларнинг олдини олиш ва уларни ўчириш юзасидан амалий машқлар ва машғулотлар ўтказадилар, бунда маҳаллий ўт ўчириш командалари ҳамда ўт ўчирувчилар кўнгилли дружиналарининг аъзолари ҳам жалб этилади;

— ГАИ ходимлари билан биргаликда пахта ташиш учун ажратилган автомашиналар ва тракторлар техник ҳолатини текшириш юзасидан рейдлар ташкил этадилар, техник носозликлари бўлган ва учқун ўчиргичларсиз транспорт воситаларидан фойдаланишнинг олдини олиш юзасидан қатъий чоралар кўрадилар;

— ёнғин хавфсизлиги ойлигини ўтказиш қандай бораётгани тўғрисидаги материаллар вилоят ва район газеталари саҳифаларида мунтазам равишда ёритилади, радиосуҳбатлар вилоят ва район алоқа бўлимлари орқали эшиттириб борилади.

«Узхлопкопром» жумҳурият ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнатни муҳофаза қилиш, техника ва ёнғин хавфсизлиги бўлими:

— «Узхлопкопром» жумҳурият ишлаб чиқариш бирлашмаси масъул ходимлари ва мутахассисларининг ёнғин хавфсизлиги ойлигини ўтказиш юзасидан тадбирларни амалга ошириш учун «Хлопкопром» вилоят ишлаб чиқариш бирлашмаларига графикка кўра боришини ташкил этади.

«Хлопкопром» вилоят ишлаб чиқариш бирлашмаларининг раҳбарлари:

— ёнғин хавфсизлиги ойлигини ўтказиш даврида ёнғин назорати давлат идораларининг йўл-йўриқлари тўла ҳажмда бажарилишини таъминлайдилар;

— пахта тозалаш заводлари ўт ўчириш-техника комиссияларининг ишини фаоллаштирадилар, пахта тозалаш заводлари ва пахта тайёрлаш пунктлари ёнғиндан муҳофаза қилиш бўлинмаларининг хавфсизлигини таъминлайдилар;

— барча пахта тозалаш заводларида ва пахта тайёрлаш пунктларида ёнғин хавфсизлиги бурчакларини ташкил этадилар.

Пахта тозалаш заводларининг, пахта тайёрлаш пунктларининг раҳбарлари:

— объект ҳудудида ёнғинга қарши зарур тартибнинг сақлаб турилишини таъминлайдилар, техник носозликлари бўлган кичик механизация воситалари ҳамда ишлаб чиқариш ускуналаридан фойдаланилишига йўл қўймайдилар;

— ўт ўчириш автомобиллари ва моторли помпаларни яхши ҳолатдаги аккумуляторлар билан таъминлайдилар, энг керак вақтида ишлатиладиган ёнилғи запасини ғамлаб қўядилар, электр ўт ўчириш насосларини зарур анжомлар билан бутлаб қўядилар;

— ёнғин хавфсизлиги чоралари тўғрисида йўл-йўриқлар олмаган шахсларни хирмон уйиш ишларига қўймайдилар, бузуқ хартумли универсал юк ортгичлардан пахта ортишда фойдаланишни тақиқлайдилар;

— заводлар ҳузуридаги пахта тайёрлаш пунктларининг хом ашё зоналарини ўт ўчириш учун етарли сув, созланган телефон алоқаси билан таъминлайдилар. Пахта қабул қилиш даврида ёнғинга қарши муҳофаза ходимлари ва ўт ўчирувчилар кўнгилли дружиналари аъзоларининг кечаю кундуз навбатчилик қилишини ташкил этадилар.

Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги ва «Узхлопкопром» жумҳурият ишлаб чиқариш бирлашмаси колхозлар ва совхозларнинг раҳбарларига, инженер-техник ходимларга, пахтачилик бригадаларининг бошлиқларига:

— пахта кампанияси даврида барча дала шийпонларини, пахта хирмонларини, пахта ташишга мўлжалланган транспорт воситаларини ҳамда теримчилар вақтинча яшаб турган жойларни ўт ўчириш учун зарур бўладиган анжомлар, ёнғинга қарши плакатлар билан таъминланг;

— ёнғинни ўчириш учун етарли сув ғамлаб қўйинг ва пахта терими вақтида ёнғин хавфсизлиги қоидаларига риоя этилиши устидан доимий назорат ўрнатинг;

— транспорт воситалари тез-тез ўтиб турадиган йўлларда ва электр симлари остида пахтанинг қуритилишига йўл қўйманг.

Барча пахтакорларга:

— терилган пахтани ўтдан сақланг. Пахта яқинида, у қуритилаётган ва сақланаётган жойларда ўтдан фойдаланилишига йўл қўйманг;

— ўзингиз вақтинча яшаб турган бинолар ва хоналарда қўлбола электр ва бошқа иситиш ускуналаридан фойдаланманг, шошилинч кўчиш жойлари бўш турсин.

Пахта териш машиналарининг механикларига, автомашиналар ва тракторлар ҳайдовчиларига:

— пахта териш машиналарини ва пахта ташиш учун мўлжалланган транспорт воситаларини яроқли учқун ўчиргичлар ва ўт ўчиргичлар билан таъминланг;

— ташилаётган пахтанинг қалин мато билан ёпилишини таъминланг;

— пахта ортилган юк араваларида одам ташилишига йўл қўйманг.

Пахта тозалаш заводлари ва пахта тайёрлаш пунктларининг раҳбарлари, инженер-техник ходимлари, ишчилари ва хизматчиларига:

— пахтани қабул қилиш, сақлаш ва қайта ишлашда технология жараёнининг барча босқичларида техника ва ёнғин хавфсизлиги қоидаларига қатъий амал қилинишини таъминланг;

— ёнғинга қарши сув таъминоти системаларининг, ўт ўчириш машиналарининг ҳамда ёнғинга қарши қурилмаларнинг пухта ишлашини таъминланг;

— пахтага ўт тушиши ва унинг ўз-ўзидан ёниб кетиши олдини олиш юзасидан ўт ўчириш-техника комиссиялари ва ўт ўчирувчилар кўнгилли дружиналари ишини фаоллаштиринг, деб мурожаат этади.

Битта учқундан ҳам пахта ёниб кетиши мумкин. Бу йилги мўл ҳосилни ёнғин нобуд қилишига йўл қўймай териб олиш ва қайта ишлаш лозим.

Ёнғин хавфсизлиги ойлигида фаол иштирок этганлик ва объектларни ёнғиндан хавфсиз ҳолатга келтирганлик учун «Узхлопкопром» жумҳурият ишлаб чиқариш бирлашмаси рағбатлантирувчи 10 та мукофот белгилади:

иккита 2000 сўмлик мукофот — пахта тозалаш заводи жамоаси учун;

иккита 1000 сўмлик мукофот — пахта тайёрлаш пункти жамоаси учун;

учта 500 сўмлик мукофот — пахта тозалаш заводи профессионал ўт ўчирувчилари учун;

учта 500 сўмлик мукофот — пахта тайёрлаш пунктининг ўт ўчириш-соқчилик хизмати билан ўт ўчирувчилар кўнгилли дружинаси учун.

Ёнғин хавфсизлиги ойлиги якунларини чиқаришда қуйидагилар асосий кўрсаткич ҳисобланади:

— пахта ва пахта маҳсулотларига ўт тушишига ҳамда уларнинг ўз-ўзидан ёниб кетишига йўл қўймаслик;

— ёнғин назорати давлат идораларининг йўл-йўриқларини тўла ҳажмда бажариш;

— ёнғинга қарши сув билан таъминлаш манбаларини, ўт ўчириш техникаси ва ёнғинга қарши ускуналарни шай ҳолатда сақлаш;

— ишчилар ва хизматчиларнинг ёнғин хавфсизлиги қоидаларини билиши ва уларга риоя этиши;

— объект ўт ўчирувчиларининг ўз хизмат вазифаларини билиши ва юксак жанговар тайёргарлиги;

— объектда ёнғинга қарши зарур тартибнинг сақлаб турилиши.

Чашма

ИРОДА

Абдуали Узоқов онадан ногирон туғилди. Ундаги бу нуқс кейинчалик билинди: уч ёшга кирса ҳам юриш у ёқда турсин, оёғини босиб қадростлай олмасди. Докторларга кўрсатишди. Ҳаммасидан бир гап чиқди: «Бола вояга етгач юриши мумкин, ҳозирча иложи йўқ». Ота-она ичичидан эзилди. Бу қандай кўргулик! Катта ўғиллари Умаралининг ногиронлиги етмасмиди?

Начора, бошга тушганни кўз кўрар, дейдилар. Икки бешикка беланган эгизаклардай бирига Қурбонали ака, иккинчисига Ҳалима опа қараб, уларни меҳр билан тарбиялай бошлашди. Иккиси ҳам мактаб кўрмай савод чиқаришди. Ҳамид Олимжон номли билим даргоҳи муаллимларининг кўмаги билан уйда ўрта маълумотга эга бўлишди.

Улар яшаш шароитига, истеъдодларга хос йўл танлашди: қаламкашликка берилишди. Умарали Қурбонов болалар шоири бўлиб етишди. Унинг «Юлдузча» нашриёти чоп этган «Қизиқ ўйин» шеърлар тўплами ёш китобхонлар томонидан қизғин кутиб олинди. Шафқатсиз ўлим уни орамиздан тез олиб кетди. У 1988 йили 33 ёшида ҳаётдан кўз юмди. 1989, 1990 йилларда «Чўлпон» ва «Ёш гвардия» нашриётларида босилиб чиққан «Пар беланчак», «Дилбар ва гуллар» шеърий китобларини кўриш Умаралига насиб этмади.

Абдуали Узоқов акаси вафотидан сўнг қаттиқ эзилди ва дардини қоғозга тушириб, «Алвидо, акажон. Қаламинг менда» деган шеър битди. Бу марсия Киров район газетаси — «Коммунист»да босилиб чиқди. Шу-шу бўлди-ю у матбуотда тез-тез кўрина бошлади. Эндиликда шеърий машқлари рўзномаларда эълон қилинмоқда.

Ўтган йили Абдуали ҳаётида икки қувончли воқеа юз берди: у Фарғона суяк касалликлари шифохонасида бир неча ой даволангач, қўлтиқтаёқ билан оз-оз юришга муваффақ бўлди. Севган қизи, тўрт мучали соғ Дилоромхон Икромова билан турмуш қурди.

Ҳурматли газетхон, мен Абдуали Узоқов шеърларидан бир нечасини ҳукмингизга ҳавола этарканман, уларнинг барчасини бадиий жиҳатдан пухта асарлар қаторида қабул қилишга сизларни даъват этолмайман. Бола дастлаб катталар қўлини ушлаб, сўнг уларга эргашиб юришни ўрганганидек, ҳар бир ёш қаламкаш етук шоирларга тақлид қилиб ўз йўлини топиб олади. Абдуали ҳам мустақил овозга эга бўлса ажаб эмас. Ундаги чидам, мустаҳкам ирода, фақат мутолааю ёзишдан ўзга «овунчоқ»нинг бўлмаслиги ижодий камолотга имкон яратиши шубҳасиз.

Олтмиш УСАРОВ,
СССР Ёзувчилар уюшмасининг аъзоси.

СОЗИМ

Табиат инъоми қўлимдаги соз,
Ҳаётман, ардоқлаб этгумдир эъзоз.
Яхшилар меҳридан тўшаб поёндоз,
Даврага созимни созлаб келяпман!
Куйимга ҳамоҳанг эл, замон дарди,
Сийнамни қиймалаб ўтмишнинг гарди.
Онамнинг алласи ,орзуси, пандиʼ —
Сўқмоқлар оша мен излаб келяпман!
Муҳаббат васфини жо этиб дилга,
Ҳақиқат машъалин даст тутиб қўлга,
Оташ ҳис, туйғумни сочиб ўнг-сўлга —
Ёниб, ёндирмоқни кўзлаб келяпман!..

ХАЁЛ

Пешайвон тоқига бир жуфт мусича,
Омонат ин қуриб, яшайди иноқ.
Дам кўкда чарх урар, дам ерни қучиб,
Шу «қасри олий»да топишар паноҳ.
Гоҳо ўй сураман:
дунё кенг, ҳайҳот. —
Нега унга сиғмас баъзан одамзод!!

ТАБИАТ

Табиат гоҳ саҳий,
гоҳо бешафқат,
Кимларни осмонга кўтарар ногоҳ.
Ўзи олиб чиқиб юксакка, ҳайҳот,
Ортга улоқтирар этмайин огоҳ.
Табиат сеҳргар, табиат жунун,
Оламни яшнатиб гулга буркайди.
Қўққисдан йўқотиб гўзаллигини
Чечаклар барига ғубор пуркайди.
Табиат хушфеъллу табиат ўжар
Ва лекин бир ҳисга бўйсунар у ҳам.
Ҳаёт кукунлари бўғзидан тутгач,
Кўксидан вулқондек ёғилар дард, ғам!
Яхши, ёмонликлар олами аро,
Табиат гўзалдир, табиат доғлик.
Унинг гўзаллиги, унинг софлиги —
Офтобрўй инсонлар меҳрига боғлиқ!..

ТУВАКДАГИ ГУЛ

Нечун тор хонага қамаб қўйдингиз,
Нечун кўчирдингиз ердан тувакка!
Дарчага аста суяб
суйдингиз,
Наҳот, эрка еллар тегмас кўкракка!!
Нега қизғанасиз ёруғ жаҳонни,
Алдоқчи эдими баҳор ва ёзлар!
Тушларда кўраман тиниқ осмонни,
О, биллур шабнамга чўмилган кезлар!
Кузнинг изғиринин эсяпти, дерсиз,
Бера олмайманми, аёзларга дош.
Яшамоқ мушкулдир осмонсиз,
ерсиз,
Сўлсам-да, қўяйин Замин узра бош...
Заминни севаман,
нурин севаман!..

Абдуали УЗОҚОВ.

Муштарий ўйлари

ИСТАК— ФИКРНИНГ ОТАСИ

Маълумки, келгуси йилдан бошлаб барча турдаги матбуот нашрларининг чакана савдодаги нархи бир қадар қимматлашади. Бу эса ношир ва муштарий ўртасидаги муносабатни бир оз жиддийлаштируви мумкин. Иқтисодиётдаги ўпирилишлар матбаачиликни ҳам четлаб ўтмади. Қоғоз, босмахона қурилмалари, бўёқлар тақчил. Гарчи матбуот ҳақидаги қонун кучга кирган бўлса-да, журналистлар ҳуқуқининг бироз мустаҳкамланганини эътиборга олмаганда бу қалам аҳли ҳаётига айтарли ўзгариш киритмади.

Моддий манфаатдорликни ошириш бошқа соҳалардагидек бу борада ҳам орзулигича қолмоқда. Бир парча қоғозга олам сиру асрорини жойлаб, тунлари қайноқ қўрғошиндан кўз узмай ҳарф тераётган, сатрларга гавҳар тўкаётган ношир ҳамёнининг янги нархдан кейин ҳам қаппаймаслигини, афсуски, кўпчилик билмайди. Шундай бўлса-да, йигирма миллионли ОНА халқ билан ҳамнафас бўлиш, унинг қувончи ва дардини баҳам кўриш биринчи галдаги бурчимиздир. Жумҳуриятда авж олган «Обуна-90» мавсуми бугун ана шу туйғуни имтиҳон этмоқда. Ноширнинг сувга ташланган ғалвирига нима илинади? Буни албатта вақт кўрсатади. У эса тиғиз. Ҳозир кўпчилик ҳамкасблар қатори «Қишлоқ ҳақиқати» жамоаси ҳам ана шундай кечинмалар оғушида яшамоқда.

Хўш, янги мавсумда газета қай йўналишдан боради? Фойдаланилмай қолган имкониятлари борми унинг? Муштарийларнинг газета ходимларига қандай талаб ва истаклари бор? Фарғоналик газетхонлар билан бўлган мулоқот ана шу хусусда борди.

— Мен «Қишлоқ ҳақиқати»ни асосан чакана савдодан харид қиламан, — деди марғилонлик шифокор Набижон Мирзағаниев. — Лекин ҳар доим ҳам уни шаҳар дўконларидан топиб бўлмайди. Қимматлашганига келсак, бу табиий жараён. Ҳақиқий ўқувчи рўзнома қийматига қарамайди. Истардимки, чакана савдога чиқарилаётган газеталар сони бироз кўпайтирилса. Гарчи рўзнома асосан қишлоқ муаммоларига бағишланса-да, унинг жумҳурият матбуот нашри эканлигини унутмаслик керак. Ва келгусида шаҳар муаммолари тўғрисида ҳам ёзилса, дердим...

— Мен иқтисодчиман, — деди Тошлоқ ноҳиясидаги марказий дорихона ҳисобчиси Музаффар Ҳомиджонов. — Газетада иқтисодиёт муаммоларига жиддий тўхталинаётгани биз, муштарийларни қувонтиради. Шунинг учун ҳам бу йил унга яна обуна бўлмоқчиман. Шу ўринда айрим фикрларим билан ўртоқлашсам дегандим. Кейинги пайтларда газета саҳифаларини кўпроқ расмий хабарлар эгалламоқда. Бу ўқувчи кўнглига тегади. Чунки марказий матбуотдаги маълумотлар бутун жумҳурият газеталарида қайта босилиши шарт эмас, менимча. Газетанинг бу хислатини албатта мақтаб бўлмайди. «Правда», «Известия» газеталарини ўқигач, менга бу маълумотларнинг қизиғи қолмайди-да. Хоҳлардимки, «Қишлоқ ҳақиқати» янги йилдан янада ўқимишлироқ чиқса.

Вилоят касалхонаси жарроҳлик бўлими шифокори Аҳмаджон ака Маҳмудов ҳам газетанинг янги йилдаги сонлари янада ўқимишли ва ҳар доимгидек халқчил бўлишига умид боғлади.

— «Қишлоқ ҳақиқати» ўз принципиаллиги билан бошқа нашрлардан ажралиб туради, — деди у. — Газета учун бирон-бир хабарнинг катта-кичиги йўқ. Бу эълон қилинаётган мақолалардан кўриниб турибди. Халққа яқинлик унинг келгусида ҳам асосий фазилати бўлиб қолишига ишонаман.

Машҳур инглиз шоири ва драматурги В. Шекспир «Истак — фикрнинг отаси», деганди. Биз эса янги мавсум олдидан тўғри ва дўстона фикр «отаси»га муҳтожмиз. Бу келгуси ишларимиз муваффақиятини таъминлайди, албатта.

Максим Горький номли жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси кекса коммунист Н. Умаровнинг фикри вилоят партия комитети қишлоқ хўжалиги бўлими ходими Б. Тўрақуловнинг мулоҳазаси билан бир жойдан чиқди.

— Кейинги пайтда негадир вилоятга биркитилган мухбирларингиз яхши ишламаётир, — деди у куюниб. — Жумҳуриятга ёйгудек тажрибали хўжаликларимиз кўп. «Қишлоқ ҳақиқати» эса бунга етарлича эътибор қилмаяпти...

Н. Умаров ҳам айнан шундай эътиборсизликни қоралади.

— Газета ҳамма жойни бирдек ёритиши лозим, — деди у хўжаликда бўлганимизда. — Акс ҳолда унинг обрўсига путур етади.

Қиргули савдо базасига қарашли ижара шароитида меҳнат қилаётган 58-савдо шохобчасидан коммунист Ҳ. Мўминов қоғоз тақчиллиги масаласига тўхталди.

— Дўконимиздан минг-минглаб қоғоз қутиларини олиб кетишади-да, ёқиб юборишади, — деди у. — Ахир бунинг уволини ўйламаймизми? Қоғоз тақчиллигидан газеталар қимматлашаётганлигини кўп эшитяпмиз. Бир пайтнинг ўзида қоғозни кулга айлантирсак. Ҳар қандай хўжасизлик йирик тақчилликни келтириб чиқараётганини англаб етмас эканмиз, ночорликдан қутулиб бўлмайди. «Қишлоқ ҳақиқати»га келсак, уни чакана савдодан харид қилардим. Лекин ноҳияда негадир газета кам сотилади. Шунинг учун «Зиндондан нидо»ни тўласича ўқиёлмай қолдим. Бу йил эса обуна бўлмоқчиман.

Қува ноҳиясидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси коммунист Қурбонали Шарипов обуна масаласида хоразмликлар ташаббусини маъқуллади.

— Биз ҳам ўз имкониятларимизни чамалаб кўрмоқчимиз, — дейди у. —«Қишлоқ ҳақиқати»ни халқимиз севиб ўқийди. Ундаги муаммоли мақолалар, илғор хўжаликлар тажрибаси ёритилиши ишимизга кўмак беради. Тажрибалар ўртоқлашилади, мутахассислар фикрини биламиз. Шундай экан, газетанинг ўрни жумҳуриятда алоҳида эканлигига шубҳа йўқ. Қўшни вилоятларда хўжалик раҳбарлари меҳнат ногиронлари, кекса коммунистларни хўжалик ҳисобидан бепул обуна этишаётганини эшитиб қувондик. Бу ҳам рағбатнинг бир тури, албатта.

Марғилон шаҳар прокуратурасининг катта терговчиси Х. Мирзараҳимов эса жумҳурият, вилоят ва шаҳар нашрлари ўртасидаги нарх хусусида таажжубланаётганини таъкидлади:

— Қоғоз — тақчил. Илгари «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетасига кўпроқ қизиқардим. Чунки халқчиллик юқори даражада эди унда. Бугун эса унчалик сезилмаётир. Сизнинг газетангизга келсак ҳуқуқий масалалар яхши ёритилади. Шунинг учун ҳам унга қизиқиш катта. Бу эса газетанинг ютуғи...

Газета — газетхонники. Демак, унинг истакларини инобатга олиш бурчимиздир. Ана шундагина эзгу мақсадга эришиш мумкин бўлади. Ўйлаймизки, таҳририятга келаётган ҳар бир мактуб келгусидаги режаларимиз учун пухта замин бўлади.

М. АБДУРАҲМОНОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ОБЛИГАЦИЯЛАРИНГИЗНИ ТЕКШИРИНГ

1982 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚЛИ ЗАЕМИ

70-ТИРАЖИНИНГ РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

ТИРАЖ 1990 ЙИЛ 30 СЕНТЯБРДА ЧОРЖЎЯ ШАҲРИДА ЎЙНАЛДИ

Заёмнинг эллик разрядидаги серия ва облигацияларнинг қуйидаги номерларига ютуқлар чиқди.

серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)
200067	1—100	250	232473	065*)	2500	267158	1—100	100
200449	064*)	2500	233414	1—100	100	268630	082*)	500
200683	036*)	500	233527	1—100	500	270323	1—100	100
200709	075*)	500	233825	062*)	500	270568	068*)	1000
201111	1—100	250	236139	092*)	500	271545	062*)	2500
201688	026*)	1000	237278	081*)	1000	271608	1—100	100
202506	094*)	1000	237315	001*)	2500	272056	010*)	500
203136	065*)	1000	237323	1—100	250	272124	1—100	100
203601	040*)	500	237607	053*)	1000	272172	008*)	1000
204317	1—100	250	238267	039*)	500	272606	080*)	1000
204466	1—100	100	238571	037*)	500	273601	046*)	1000
204589	1—100	250	239262	021*)	500	274606	1—100	100
205322	041*)	1000	239313	1—100	100	274787	1—100	100
205663	080*)	500	240221	1—100	100	274906	009*)	500
205713	085*)	2500	242065	1—100	100	275341	007*)	1000
206619	061*)	500	242242	031*)	1000	275368	031*)	500
206841	028*)	1000	242418	068*)	1000	276644	1—100	250
207513	1—100	250	242789	022*)	1000	276915	1—100	100
207566	1—100	100	243478	1—100	100	277484	070*)	5000
209795	001*)	1000	243644	1—100	100	277844	1—100	100
209976	062*)	1000	244061	012*)	1000	277942	051*)	500
210353	034*)	500	244767	085*)	500	278033	1—100	250
210483	1—100	100	244836	022*)	1000	278374	037*)	500
210683	048*)	500	245160	099*)	500	278497	020*)	1000
210924	072*)	2500	245465	069*)	1000	278856	034*)	1000
211957	1—100	250	246624	086*)	1000	279917	093*)	500
212237	097*)	5000	246945	037*)	1000	280323	056*)	2500
212346	076*)	1000	247348	098*)	2500	280528	021*)	500
212857	045*)	1000	247495	093*)	2500	280625	022*)	500
213020	020*)	2500	248138	051*)	2500	280667	1—100	250
214164	1—100	250	248745	1—100	250	281625	1—100	100
214539	1—100	100	250099	051*)	500	281918	022*)	10000
214803	1—100	100	250283	034*)	1000	282359	016*)	500
215751	058*)	1000	250616	1—100	250	282818	1—100	100
215879	1—100	100	250650	017*)	1000	283226	066*)	1000
215900	006*)	5000	250764	1—100	100	283428	1—100	100
216306	1—100	250	251037	072*)	1000	283577	098*)	1000
219240	003*)	1000	251191	053*)	1000	283927	007*)	500
220551	045*)	500	253218	1—100	100	284061	024*)	500
220860	1—100	250	253693	016*)	500	284426	061*)	2500
221157	1—100	250	254276	095*)	1000	284947	004*)	1000
221160	1—100	250	254776	032*)	5000	285494	029*)	500
221344	1—100	100	254795	1—100	100	286861	040*)	1000
221417	059*)	1000	255409	1—100	100	287277	1—100	100
221934	007*)	500	255795	044*)	1000	287419	1—100	100
222534	091*)	1000	256945	1—100	250	287455	005*)	500
222607	006*)	2500	257154	008*)	1000	288609	080*)	500
223192	036*)	500	257621	1—100	100	289408	038*)	2500
223239	1—100	500	257790	069*)	500	289932	051*)	2500
224470	029*)	500	259228	093*)	2500	291837	044*)	500
224554	088*)	5000	259495	1—100	100	291948	081*)	2500
224650	008*)	500	259519	005*)	1000	292052	041*)	500
224835	044*)	500	260647	097*)	2500	292386	1—100	100
225303	1—100	250	261850	032*)	1000	292929	038*)	1000
225386	058*)	500	262664	1—100	100	293538	035*)	1000
225461	056*)	500	263669	027*)	2500	293685	001*)	1000
226677	020*)	1000	264504	1—100	100	293697	088*)	1000
227278	1—100	100	264733	1—100	100	293797	1—100	250
229504	092*)	1000	265009	074*)	500	294737	1—100	250
229575	013*)	2500	265618	1—100	100	294997	025*)	500
230140	020*)	500	266132	014*)	1000	295339	1—100	100
230179	042*)	1000	266157	066*)	500	295816	061*)	500
231720	1—100	100	266683	1—100	250	295831	1—100	100
231760	020*)	1000	266720	031*)	500	296724	1—100	100
231850	1—100	250	266762	041*)	1000	297226	1—100	250
231984	037*)	1000	266975	045*)	500	297664	046*)	500
232362	026*)	1000				298671	1—100	250

*) Шу сериядаги облигацияларнинг қолган 99 номерига 100 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда 50 сўмлик облигацияларга чиққан ютуқлар кўрсатилган.

100 сўмлик облигацияларга бир хил миқдорда — 100, 250, 500 сўм ютуқ чиққан тақдирда ютуқ чиққан сериядаги облигацияларнинг барча номерларига айнан 200, 500 ,1000 сўм ютуқ тўланади. 100 сўмлик облигация номерларидан бирига 500, 1000, 2500, 5000, 10000 сўм миқдорида ютуқ чиққанда унинг иккинчи номерига 100 сўм чиқади ва облигация бўйича 600, 1100, 2600, 5100, 10100 сўм тўланади, 25 сўм қийматидаги облигацияларга 50 сўмлик облигацияга чиққан ютуқнинг ярми тўланади.

Ютуқ пулига ютуқ чиққан облигациянинг бевосита қиймати ҳам киради.

Мазкур жадвал расмий ҳужжат ҳисобланиб, СССР Жамғармалар банкининг муассасалари ана шу ҳужжат асосида газетанинг навбатдаги сони чиққан кундан бошлаб ютуқларни белгиланган тартибда тўлай бошлайди.

Ютуқлар тиражини ўтказиш комиссияси раиси — халқ депутатлари Чоржўй шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари — Л. И. Балахонкина.

Тираж комиссиясининг масъул котиби — Е. И. Дёмина.

Овчи бурчаги

МЎЙЛОВБАЛИҚ

Туркистон мўйлов балиғининг бир неча тури учрайди. Қаяз, Чинори, Булатмой, Шим балиқ деб ҳам аталади. Карпсимонлар оиласининг бир тури.

У ҳаваскорларга яхши таниш эмас. Баъзан ниҳоятда каттаси учрайди. Унинг уч, ҳатто тўрт килограмм оғирликдаги хиллари қармоққа илиниши бунинг далилидир.

Шуни алоҳида таъкидлаш зарурки, Туркистон мўйлов балиғи ов қилинадиган турлардан саналади. Илгари Орол денгизида кўп учрарди. Ҳозир бу ерда кўринмай қолди. Ўрта Осиёда Амударё, Сирдарё, Сурхондарё, Қашқадарё, Зарафшонда, уларга қуйиладиган жилғаларда қўним топди. Бундан ташқари кўлларда, сув омборларида, Арнасой тошқинларида учрайди.

Мўйлов балиқ — йирик ва ниҳоятда кучли луқмаи ҳалол. Танаси узунчоқ, лаблари гўштдор, териси қаттиқ, оғзи пастга қараган, хартумсимон жағининг икки четкасида иккитадан юмшоқ мўйлови бор. Оғзини ёпиб турганида бурун қисми олдинга чиққан ҳолда кўкишсариқ, ён томонлари тўқ тилларанг, қорни сариқ-оқиш тусда. Дум ва орқа қаноти тўқ кулранг. Қолган қанотларининг туси қизил. Бундан ташқари бел қаноти зоғора балиқникига ўхшаш кучли ўтмаслашган, аммо кучли найзага эга.

Мўйлов балиқ дарёларнинг ўрта оқимида яшайди. Тоза, тез оқадиган, туби тошлоқ жойларни ёқтиради. Айниқса суви таркибида темир моддаси кўп бўлган ерларни хуш кўради.

У Орол мўйлов балиғидан кичиклиги билан фарқ қилади. Оғирлиги беш килограммдан ошмайди, танасининг тузилиши қўполроқ, қорин қисми шишган бўлади.

Эндиликда сув ҳавзаларимизда учрамай қолган Орол мўйлов балиғи бир ерда турмайдиган, жойини тез-тез ўзгартириб, мой тўплайдиган луқмаи ҳололлардан бўлиб, ана шу денгизда яшар, бу ердан Амударё ва Сирдарёга, уларнинг ирмоқларига ўтарди. Мўйлов балиқнинг денгиздан дарёларга кўчиши июнь, июль ва август ойларида рўй берар, булдириқларини йил ора қўярди. Айрим хилларининг оғирлиги 20–25 килограмм чиқар, узунлиги бир метрдан ошарди. Шу боис Орол мўйлов балиғи «Қизил китоб»га киритилиб, уни ов қилиш тақиқланди.

Туркистон мўйлов балиғи булдириқ қўйганидан кейиноқ қармоқни тортади. Сентябрь, октябрь уни овлашнинг энг кулай пайтларидир. Кўпинча дони қармоқларида ушлайдилар. Аммо ярим дони қармоқни яхшироқ тортади.

Эътиборли томони шуки, қармоққа эҳтиёткорлик билан келади. Илинган пайтида қаттиқ, сўнгги кучи қолгунча қаршилик кўрсатади. Шунинг учун уни овлаш балиқчиларнинг энг қизиқарли машғулотларидан бири ҳисобланади.

Мўйлов балиқни тутишда енгил эгилувчан қармоқлардан фойдаланиш тавсия этилади. Бу кучли балиқ бир ерда узоқ муддат турмайди, жойини тез-тез ўзгартиради. Шу боис хўракни мўйлов балиқнинг бу одатини ҳисобга олган ҳолда танлаш лозим. Баъзан шундай ҳоллар ҳам рўй берадики, у илгари учраган жойларида кўринмай қолади. Бунинг сабаби — чамаси сувнинг кимёвий таркиби ўзгарганида бўлса керак.

Мўйлов балиқ баҳордан кеч кузгача қармоқ тортади. Ёзнинг иссиқ кунларида кундузи суви саёз жойларга ҳам чиқади. Уни эрталаб ёки кечқурун шом тушишидан олдин овлаш тавсия этилади. Тупроқ ва гўнг чувалчангидан хўрак сифатида фойдаланиш мумкин. У қуртлар личинкаларини иштиёқ билан олади.

Туркистон мўйлов балиғи — яшовчан луқмаи ҳалол, сувсиз бир неча соат тура олади. Гўшти жуда лаззатли, қовурилиб ёки тузлаб қуритилганда ниҳоятда хуштаъм бўлади.

М. МАҲМУТОВ.

ЎҚИНГ, ҚИЗИҚ!

1980 йил 10 июлда америкалик Вилли Жонс танасининг ҳарорати энг юқори кўтарилганлиги қайд этилган. Уни касалхонага олиб келганларида иссиқлиги 46,5 даражали белгига етганди.

Орадан 24 кун ўтгандан кейин у соғлиғи қониқарли ҳолатда деб касалхонадан чиқариб юборилди.

* * *

АҚШлик Чарльз Осборн 1922 йилдан бери ҳиқ-ҳиқ қилади. У шу давр мобайнида 400 миллион мартадан ортиқ ҳиқиллади.

* * *

Сув остида узоқ муддат туриш бўйича жаҳон рекорди 13 дақиқаю 42,5 лаҳзага тенг. Уни ричмандлик Роберт Фостер 1959 йилда ҳовузда 3 метр чуқурликда ўрнатган.

Муҳаррир ўринбосари
Н. ЁҚУБОВ.

ФУТБОЛ

ДАДИЛ ҚАДАМ

«Пахтакор» ўз мақсади — кучлилар сафига чиқиш учун яна бир дадил қадам қўйди. Футболчиларимиз ўтган куни навбатдаги ғалабага эришганларидан сўнг ўйинлар жадвалининг иккинчи поғонасига кўтарилиб, жамғармаларидаги очкони 46 тага етказдилар.

Бу сафар «Котайк» «Пахтакор»нинг меҳмони бўлди. Абовянликлар осонликча очко «улашадиган» коллективлардан эмас. Улар бундан аввалги турда Олмаотада маҳаллий «Қайрат» билан дуранг (1:1) ўйнашган эди.

Таъкидлаш жоизки, «Пахтакор» — «Котайк» учрашувини кўргани келганлар биринчи бўлимда дарвозаларга олтита тўп киритилишини кутишмаган эди. Лекин шундай бўлиб чиқди. Тўғри, дастлаб ҳисобни меҳмонлар очдилар. Шундай кейин ташаббус тўла пахтакорчилар томонига ўтди. Улар кетма-кет ҳужумлар уюштириб, меҳмонлар ҳимоячиларини шошириб қўйдилар. Натижада абовянликлар танаффусга қадар ўйинни беш маротаба майдон марказидан бошлашга мажбур бўлдилар. Иккинчи бўлимда командалар бир маротабадан муваффақиятга эришдилар. Шундай қилиб, матч «Пахтакор»нинг йирик ҳисобдаги (6:2) ғалабаси билан якунланди.

Ўтган турда ҳаммаси бўлиб ўнта учрашув бўлиб ўтди. Ана шу матчларда дарвозаларга 28 та тўп киритилди. Шулардан 17 таси майдон эгалари, 11 таси меҳмонлар ҳисобига ёзилди. Беш учрашув мезбонларнинг, икки ўйин эса меҳмонларнинг ютуғи билан тугади. Уч матчда кучлар тенг келиб, рақиблар очкони бўлишиб олдилар.

Ўйинлар жадвалида пешқадамлик қилаётган «Спартак» сафарда галдаги ютуққа эришиб, ўз мавқеини бой бермади. Владикавказлик футболчилар Олмаотада маҳаллий «Қайрат» коллективи билан бўлган матчни ҳужумкорликда ўтказдилар. Пировардида улар рақиблари дарвозасига жавобсиз учта тўп йўлладилар. Бу ютуқдан сўнг «Спартак» тўплаган очко 47 тага етди.

Ўйинлар жадвалининг учинчи поғонасини банд этган Запорожьенинг «Металлург» командасида 46 та очко бор. Украиналик футболчилар Симферополда маҳаллий «Таврия» коллективи билан учрашиб, дуранг натижага (2:2) эришдилар.

Тўртинчи ўринга даъвогарлик қилаётган командаларнинг барчаси — Ярославлнинг «Шинник», Ставрополнинг «Динамо», Москванинг «Локомотив» футболчилари ўтган турда ютуққа эришиб, ҳисобларидаги очколар сонини яна 2 тага кўпайтирдилар. «Локомотив» ўз майдонида «Ростсельмаш»ни (Ростов) (2:1), «Шинник» «Локомотив»ни (Нижний Новгород) (1:0), «Динамо» эса сафарда «Кузбасс»ни (Кемерово) (1:0) мағлубиятга учратди.

Бокунинг «Нефтчи» командаси кутилмаганда йирик ҳисобда (1:4) мағлубиятга учради. Озарбайжонлик футболчилар Краснодарда маҳаллий «Кубань» коллективига ютқаздилар.

Бошқа учрашувлар натижаси: «Тирас» (Тирасполь) — «Нистру» (Кишинёв) — 1:1, «Динамо» (Сухуми) — «Зенит» (Ленинград) —0:0, «Геолог» (Тюмень) — «Факел» (Воронеж) — 1:0.

Яна беш турдан сўнг биринчи лига командалари мавсумни якунлайдилар. Ҳозир олий лигага тўғридан-тўғри йўлланма берувчи уч ўрин учун «Спартак», «Пахтакор» ва «Металлург» командалари асосий даъвогар бўлиб туришибди. Владикавказлик футболчилар охирги беш матчни ўз майдонларида ўтказадилар. Бу эса «Спартак»нинг биринчи лигада ғолиб чиқиши учун муҳим омил бўлиши табиийдир. «Пахтакор» қолган матчлардан иккитасини сафарда, учтасини ўз майдонида ўтказади.

Эслатиб ўтамиз: «Пахтакор» биринчи лигада энг кўп тўп киритган (67 та) командадир. Тўпурарлар рўйхатида ҳамон Игорь Шквирин карвонбошилик қилмоқда. Моҳир ҳужумчимиз шу кунгача рақиблар дарвозасига 31 та тўп киритди.

Навбатдаги тур учрашувлари 14 октябрда ўтказилади. Шу куни «Пахтакор» Ставрополда маҳаллий «Динамо» командасининг меҳмони бўлади.

Ф. ИСАЕВ,
И. АЛИМОВ.

Ойнаи жаҳонда

10 ОКТЯБРЬ, ЧОРШАНБА

● ЎзТВ I

11.25 Кўрсатувлар тартиби.
11.30 «Табиат — ҳаёт чашмаси». Кинопрограмма.
12.10 Такрорий фильмлар экрани. «Четга оғиш ноль». Бадиий фильм..

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 Янгиликлар.
18.10 «Қўшиқ». Мультфильм.
18.20 «Спорт сайли».
18.55 «Фанга бағишланган умр». Профессор Ш. М. Шомуҳамедов. В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат дорилфунунининг 70 йиллиги олдидан.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Ёшлик оқшоми».
20.30 «Ахборот».
20.50 «Мулоқот». Жумҳурият атамашунослик қўмитасининг аъзолари билан учрашув.
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Ҳорманг, пахтакорлар!».
23.00 «Учар йигит». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
00.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● МТ I

7.00 «120 минут».
9.05 «Сўз». Адабий-бадиий программа.
11.05 «Христофор Колумб». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм, 3-серия.
12.30 «Бу бўлган... бўлганди...».
13.00 «Время».
13.40 «Фестиваллар.. Конкурслар... Концертлар...».

* * *

16.15 Болалар учун фильм. «Туш ёки кулги ва кўзёшлар». 2-серия.
17.20 Молдова мусиқий фольклорининг концерти.
17.55 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
19.00 «Время».
19.30 «Вивескани ўзгартириш ёки НЭП?». 1-кўрсатув.
20.00 «Христофор Колумб». Тўрт серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.
21.30 «Время».
22.00 Коллаж.
22.05 «Леннон биз билан». Олимпия спорт комплексида кеча.
00.15 «ТСН».

● МТ II

9.00 Эрталабки бадан тарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 «Высокогорье капалаклари». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Табиатшунослик. 3-синф. Барглар тўкилганда.
10.05 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.

*

13.05 «Ўғирлик». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
14.10 «Кўзгу оғушида танҳо». Телевизион ҳужжатли фильм. Пе-век оби ҳавони кузатиш марказининг бош муҳандиси В. Н. Купецк ҳақида (Владивосток).
14.45 М. Мусоргский. «Кўргазмадаги манзаралар». Фортепьяно туркуми. М. Плетнев ижро этади.
15.20 Такрорий телефильмлар сеанси. «Олтин тўй». 2-серия.

* * *

17.30 «Бечора Маша». Телевизион бадиий фильм. 1-серия («Экран»).
18.35 В. Комаров. Виолончель ва оркестр учун концерт.
19.00 «Время» (сурдо таржимаси билан).
19.30 Коллаж.
19.35 З. Маттус. Труба ва литавр ҳамда оркестр учун концерт.
19.55 «Хайнань ороли тажрибаси». Телевизион ҳужжатли фильм.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! «Биздачи...».
20.45 Якутия АССР Давлат телерадиоси. «Рельслар шимол томон шошилаяптими?» (Якутск).
21.25 «Тақиқланган шаҳар». Кўп серияли илмий-оммабоп фильм. «Хитой маданияти» туркумидан. 14-серия — «Хитойнинг қадимги даврдаги живописи». 15-серия — «Дарёда хотирлаш куни».
21.15 СССР Олий Совети сессиясида.
23.15 РСФСР Олий Совети сессиясининг кундалиги.
00.15 Шанси вилояти фольклор группасининг концерти (ХХР).
00.50 Хоккей. СССР чемпионати. «Динамо» (Москва) — «Сокол». 2 ва 3-даврлар.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ»—
«СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»
Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана
Выходит на узбекском и русском языках.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: Муҳаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 32-56-21, 33-16-27-, 32-54-41, Масъул котиб. — 33-09-93, 32-56-26. Масъул котиб ўринбосарлари — 32-56-25, 32-54-48, 32-54-47. Партия турмуши бўлими — 33-54-33, 32-56-22. Совет қурилиши бўлими — 32-56-34. Деҳқончилик бўлими — 33-54-33. 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими — 32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими — 32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 32-56-39. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46, 32-56-39. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52. Таржима бўлимлари — 32-56-31, 32-54-54, 32-54-55, 32-56-28. Иллюстрация бўлими — 32-58-79. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Д 1273. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12